

Lagrådsremiss

Ändringar i lagen om finansiering av radio och TV i allmänhetens tjänst m.m.

Regeringen överlämnar denna remiss till Lagrådet.

Stockholm den 26 mars 2009

Sten Tolgfors

Knut Weibull
(Kulturdepartementet)

Lagrådsremissens huvudsakliga innehåll

I lagrådsremissen föreslås bl.a. att det i lagen (1989:41) om finansiering av radio och TV i allmänhetens tjänst införs en bestämmelse som anger att en enda TV-avgift ska betalas för samtliga TV-mottagare om mottagarna innehas av samma statliga myndighet eller innehas av samma avgiftsskyldig. Vidare föreslås att TV-avgiften benämns radio- och TV-avgift.

I lagrådsremissen görs bedömningen att nuvarande finansieringssätt för programföretagen bör fortsätta att gälla, dvs. en direktfinansiering bör inte införas. Vidare görs bedömningen att den nuvarande definitionen av TV-mottagare fortsatt bör gälla.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2010.

Innehållsförteckning

1	Beslut.....	3
2	Förslag till lagtext.....	4
2.1	Förslag till lag om ändring i lagen (1989:41) om finansiering av radio och TV i allmänhetens tjänst.....	4
2.2	Förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:000).....	9
2.3	Förslag till lag om ändring i socialtjänstlagen (2001:453).....	12
3	Ärendet och dess beredning.....	14
4	Bakgrund och utgångspunkter.....	14
5	Överväganden och förslag.....	16
5.1	Nuvarande finansieringssätt kvarstår.....	16
5.2	Avgiftsskyldighet för bl.a. företag och myndigheter.....	18
5.3	TV-avgiften byter namn.....	20
5.4	Definitionen av TV-mottagare.....	21
6	Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser.....	23
7	Konsekvensanalys.....	23
7.1	Inledning.....	23
7.2	Konsekvenser för staten.....	24
7.3	Konsekvenser för företag.....	24
7.4	Övriga konsekvenser.....	25
8	Författningskommentar.....	25
8.1	Förslaget till lag om ändring i lagen (1989:41) om finansiering av radio och TV i allmänhetens tjänst.....	25
8.2	Övriga lagändringar.....	26
Bilaga 1	Sammanfattning av betänkandet Kontinuitet och förändring (SOU 2008:64).....	27
Bilaga 2	Betänkandets lagförslag.....	38
Bilaga 3	Förteckning över remissinstanser.....	50

1 Beslut

Regeringen har beslutat att inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om ändring i lagen (1989:41) om finansiering av radio och TV i allmänhetens tjänst,

2. lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:000),

3. lag om ändring i socialtjänstlagen (2001:453).

2 Förslag till lagtext

Regeringen har följande förslag till lagtext.

2.1 Förslag till lag om ändring i lagen (1989:41) om finansiering av radio och TV i allmänhetens tjänst

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1989:41) om finansiering av radio och TV i allmänhetens tjänst¹

dels att 2 b § ska upphöra att gälla,

dels att 1, 2 a, 3, 5–7, 11–13, 17 och 23 §§ samt rubrikerna närmast före 7 och 23 §§ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §²

Radio- och TV-verksamhet i allmänhetens tjänst och verksamhet som är direkt anknuten till den *skall* finansieras med en *TV-avgift* enligt denna lag under förutsättning *dels att sändningstillstånd enligt 2 kap. 2 § första stycket* radio- och TV-lagen (1996:844) har meddelats den som bedriver sändningsverksamheten, *dels att tillståndet innehåller ett förbud mot att sända reklam.*

Radio- och TV-verksamhet i allmänhetens tjänst och verksamhet som är direkt anknuten till den *ska* finansieras med en *radio- och TV-avgift* enligt denna lag under förutsättning *dels att sändningstillstånd enligt 2 kap. 2 § första och andra styckena* radio- och TV-lagen (1996:844) har meddelats den som bedriver sändningsverksamheten, *dels att tillståndet innehåller ett förbud mot att sända reklam.*

2 a §³

Den som innehar en TV-mottagare *skall* betala *TV-avgift* till Radiotjänst i Kiruna Aktiebolag (RIKAB).

Den som innehar en TV-mottagare *ska* betala *radio- och TV-avgift* till Radiotjänst i Kiruna Aktiebolag (RIKAB).

3 §

För varje påbörjad grupp om tio TV-mottagare betalas en enda TV-avgift, om mottagarna

1. innehas av samma statliga myndighet, eller

2. innehas av samma avgiftsskyldig och används antingen

För samtliga TV-mottagare betalas en enda radio- och TV-avgift om de

1. är avsedda att användas i innehavarens hushåll, eller

2. innehas av samma statliga myndighet eller av samma avgiftsskyldig.

¹ Senaste lydelse av lagens rubrik 2006:798

2 b § 2006:798.

² Senaste lydelse 2006:1442.

³ Senaste lydelse 2006:798.

a) i hotell- eller pensionats-
rörelse eller

b) annars i anläggningar eller
lokaler som är avsedda för annat
än bostadsändamål, dock inte
lokaler som avses i 2 § andra
stycket, eller

c) i fortskaffningsmedel som är
avsedda för yrkesmässig trafik.

En enda avgift betalas också för
samtliga TV-mottagare inom
samma sjukhus, vårdanstalt eller
inrättning av liknande slag, om
TV-mottagarna är avsedda att
användas av dem som får vård.

5 §⁴

Skyldighet att betala TV-avgift
finns inte vid innehav av TV-
mottagare som finns i
anläggningar eller lokaler som är
avsedda för annat än
bostadsändamål eller i
fortskaffningsmedel, om
mottagaren på grund av en särskilt
vidtagen åtgärd inte kan användas
för att ta emot TV-program.

Skyldighet att betala radio- och
TV-avgift finns inte vid innehav av
TV-mottagare som finns i
anläggningar eller lokaler som är
avsedda för annat än
bostadsändamål eller i
fortskaffningsmedel, om
mottagaren på grund av en särskilt
vidtagen åtgärd inte kan användas
för att ta emot TV-program.

6 §⁵

TV-avgift betalas inte för TV-
mottagare som

1. innehas av någon som är
anställd vid en utländsk
beskickning eller ett
karriärkonsulat, om det har
beslutats av regeringen eller den
myndighet som regeringen
bestämmer att avgift inte skall
betalas för mottagaren,

2. har förts in i riket för tillfälligt bruk och är tullfri,

3. innehas på prov under högst 15 dagar, eller

4. är varaktigt undanställd eller
obrukbar såvitt gäller tid efter det
att förhållandet har anmälts till
RIKAB av den avgiftsskyldige.

Radio- och TV-avgift betalas
inte för TV-mottagare som

1. innehas av någon som är
anställd vid en utländsk
beskickning eller ett
karriärkonsulat, om det har
beslutats av regeringen eller den
myndighet som regeringen
bestämmer att avgift inte ska
betalas för mottagaren,

är varaktigt undanställd eller
obrukbar när det gäller tid efter
det att förhållandet har anmälts till
RIKAB av den avgiftsskyldige.

TV-avgiftens storlek m.m.

**Radio- och TV-avgiftens storlek
m.m.**

7 §⁶

TV-avgiften är 2 076 kronor för
ett år. Den ska betalas i fyra poster

Radio- och TV-avgiften är 2 076
kronor för ett år. Den ska betalas i

⁴ Senaste lydelse 2006:798.

⁵ Senaste lydelse 2006:798.

⁶ Senaste lydelse 2008:1255.

om 519 kronor.

fyra poster om 519 kronor.

Varje post avser en avgiftsperiod om tre månader och ska betalas senast sista vardagen före avgiftsperiodens början.

För innehav av TV-mottagare under tiden före den första avgiftsperioden ska avgiften betalas med så stort belopp i förhållande till årsavgiften som motsvarar innehavstiden. Beloppet avrundas nedåt till jämnt antal kronor.

RIKAB får, efter avtal med den avgiftsskyldige, besluta dels att *TV-avgift* ska betalas i andra poster och vid andra tidpunkter än som anges i första och andra styckena, dels att avgiften inte ska aviseras enligt 10 §.

RIKAB får, efter avtal med den avgiftsskyldige, besluta dels att *radio- och TV-avgift* ska betalas i andra poster och vid andra tidpunkter än som anges i första och andra styckena, dels att avgiften inte ska aviseras enligt 10 §.

11 §⁷

TV-avgift skall betalas till dess att den avgiftsskyldige har anmält att hans eller hennes avgiftspliktiga innehav har upphört och anmälan har kommit in till RIKAB.

Radio- och TV-avgift ska betalas till dess att den avgiftsskyldige har anmält att hans eller hennes avgiftspliktiga innehav har upphört och anmälan har kommit in till RIKAB.

Om den avgiftsskyldige avlider upphör avgiftsskyldigheten per dödsdagen, om en anmälan som avses i första stycket kommer in till RIKAB inom tre månader från denna dag.

TV-avgift som avser tiden efter det att avgiftsskyldigheten har upphört enligt första eller andra stycket *skall* betalas tillbaka till den avgiftsskyldige eller dödsboet. Om beloppet är lägre än 150 *kr*, betalas det dock inte tillbaka.

Radio- och TV-avgift som avser tiden efter det att avgiftsskyldigheten har upphört enligt första eller andra stycket *ska* betalas tillbaka till den avgiftsskyldige eller dödsboet. Om beloppet är lägre än 150 *kronor*, betalas det dock inte tillbaka.

12 §⁸

Om en *TV-avgift* inte betalas inom föreskriven tid, *skall* RIKAB sända en påminnelse till den avgiftsskyldige med uppmaning att betala inom den tid som RIKAB bestämmer. För påminnelsen *skall* den avgiftsskyldige inom samma tid betala en påminnelseavgift *med belopp som regeringen föreskriver*.

Om en *radio- och TV-avgift* inte betalas inom föreskriven tid, *ska* RIKAB sända en påminnelse till den avgiftsskyldige med uppmaning att betala inom den tid som RIKAB bestämmer. För påminnelsen *ska* den avgiftsskyldige inom samma tid betala en påminnelseavgift. *Regeringen får meddela föreskrifter om påminnelseavgiftens storlek*.

⁷ Senaste lydelse 2006:798.

⁸ Senaste lydelse 2006:798.

13 §⁹

Om en *TV-avgift* inte betalas inom den tid som har satts ut i påminnelsen, *skall* den avgiftsskyldige också betala en tilläggsavgift inom den tid som RIKAB bestämmer. Tilläggsavgiften är 40 procent av avgiftsposten för perioden. Beloppet avrundas nedåt till jämnt antal kronor.

Om en *radio- och TV-avgift* inte betalas inom den tid som har satts ut i påminnelsen, *ska* den avgiftsskyldige också betala en tilläggsavgift inom den tid som RIKAB bestämmer. Tilläggsavgiften är 40 procent av avgiftsposten för perioden. Beloppet avrundas nedåt till jämnt antal kronor.

17 §¹⁰

RIKAB:s beslut om *påförande* av avgifter enligt denna lag ska anses som beslut av förvaltningsmyndighet och får verkställas, om avgiften är obetald och förfallen till betalning. Verkställighet får ske även om avgiftsbeslutet har begärts omprövat eller omprövningsbeslutet har *blivit överklagat*. Avser beslutet *TV-avgift*, krävs dock att RIKAB har sänt en påminnelse enligt 12 §.

Uttagande av avgift handläggs hos *kronofogdemyndigheten* som allmänt mål.

RIKAB:s beslut om *att påföra* avgifter enligt denna lag ska anses som beslut av förvaltningsmyndighet och får verkställas, om avgiften är obetald och förfallen till betalning. Verkställighet får ske även om avgiftsbeslutet har begärts omprövat eller omprövningsbeslutet har *överklagats*. Avser beslutet *radio- och TV-avgift*, krävs dock att RIKAB har sänt en påminnelse enligt 12 §.

Uttagande av avgift handläggs hos *Kronofogdemyndigheten* som allmänt mål.

Ändring av *TV-avgiftens storlek*

Ändring av *radio- och TV-avgiftens storlek*

23 §¹¹

Skall TV-avgiften på grund av en ändring i denna lag betalas med ett annat belopp än tidigare, *skall* avgiftsposten för en period som löper när ändringen träder i kraft beräknas enligt den tidigare *TV-avgiften* för tiden före ikraftträdandet och enligt den nya avgiften för tiden efter ikraftträdandet. Beloppet avrundas nedåt till jämnt antal kronor.

Ska radio- och TV-avgiften på grund av en ändring i denna lag betalas med ett annat belopp än tidigare, *ska* avgiftsposten för en period som löper när ändringen träder i kraft beräknas enligt den tidigare *radio- och TV-avgiften* för tiden före ikraftträdandet och enligt den nya avgiften för tiden efter ikraftträdandet. Beloppet avrundas nedåt till jämnt antal kronor.

⁹ Senaste lydelse 2006:798.

¹⁰ Senaste lydelse 2006:798.

¹¹ Senaste lydelse 2006:798.

RIKAB *skall* inte ändra *TV-avgiften* enligt första stycket, om den avgiftsskyldige före avgiftsperiodens utgång har anmält att hans eller hennes innehav av TV-mottagaren har upphört.

RIKAB *ska* inte ändra *radio- och TV-avgiften* enligt första stycket, om den avgiftsskyldige före avgiftsperiodens utgång har anmält att hans eller hennes innehav av TV-mottagaren har upphört.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2010.
 2. Om TV-avgift som har betalats för 2010 överstiger den radio- och TV-avgift som ska betalas enligt de nya föreskrifterna, ska avräkning göras mot framtida avgifter. Avgift ska betalas tillbaka i den mån den motsvarar mer än ett års avgift.

2.2 Förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:000)

Härigenom föreskrivs i fråga om offentlighets- och sekretesslagen (2009:000)

dels att 29 kap. 4 § samt rubriken närmast före 29 kap. 4 § ska ha följande lydelse,

dels att bilagan till lagen ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt prop. 2008/09:150 Föreslagen lydelse

TV-avgift

Radio- och TV-avgift

29 kap.

4 §¹

Sekretess gäller i ärende som avser *TV-avgift* för uppgift om en enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden, om det kan antas att den enskilde eller någon närstående till denne lider skada eller men om uppgiften röjs.

För uppgift i en allmän handling gäller sekretessen i högst tjugo år.

Sekretess gäller i ärende som avser *radio- och TV-avgift* för uppgift om en enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden, om det kan antas att den enskilde eller någon närstående till denne lider skada eller men om uppgiften röjs.

För uppgift i en allmän handling gäller sekretessen i högst tjugo år.

Bilaga¹

Lydelse enligt prop. 2008/09:174

I enlighet med vad som anges i 2 kap. 4 § ska vad som föreskrivs i tryckfrihetsförordningen om rätt att ta del av handlingar hos myndighet i tillämpliga delar gälla också handlingar hos något av de organ som nämns nedan i den mån handlingarna hör till där angiven verksamhet hos organet. Verksamheten anges i förekommande fall med hänvisning till numret i Svensk författningssamling (SFS) på den författning med stöd av vilken verksamheten har uppdragits åt organet.

Organ	Verksamhet
Posten Aktiebolag	medverkan vid val (SFS 1993:1689 och 1993:1690), folkomröstning (SFS 1993:1696), särskild postdelgivning (SFS 1993:1688), tullkontroll (SFS 1993:1698), utlämnande av

¹ **Anmärkning:** Ändringar i bilagan har också föreslagits i propositionen 2008/09:174 Lag om europeiska grupperingar för territoriellt samarbete m.m. samt i lagrådsremisserna Luftfartens lagar och En ny organisation för veterinär service och vid utbrott av smittsamma sjukdomar.

Radiotjänst i Kiruna Aktiebolag	körkort (SFS 1993:1695 samt handläggning av flyttningsanmälningar (SFS 1993:1699) ärenden om <i>TV-avgifter</i> (SFS 1989:41)
Statens Bostadsfinansieringsaktiebolag, SBAB och SBAB, Statens Bostadslåneaktiebolag samt det av staten ägda bolag som övertar ansvaret för de statligt finansierade bostadslånen.	förvaltning av de lån som anges i bilagan till lagen (1996:1179) om ändrade förutsättningar för vissa statligt reglerade bostadslån m.m samt lån enligt förordningen (1989:858) om ersättningslång för bostadsändamål, i den mån handlingarna inkommit eller upprättats före den 1 januari 1997, och för tiden därefter sådana handlingar i låneärenden enligt förordningen (1983:1021) om tilläggs lån för ombyggnad av bostadshus, m.m. som överlämnas av Boverket samt handlingar i ärenden om icke utbetalda bostadslån till ny- eller ombyggnad enligt nybyggnadslåneförordningen (1986:692) för bostäder eller ombyggnadslåneförordningen (1986:693) för bostäder

Föreslagen lydelse

I enlighet med vad som anges i 2 kap. 4 § ska vad som föreskrivs i tryckfrihetsförordningen om rätt att ta del av handlingar hos myndighet i tillämpliga delar gälla också handlingar hos något av de organ som nämns nedan i den mån handlingarna hör till där angiven verksamhet hos organet. Verksamheten anges i förekommande fall med hänvisning till numret i Svensk författningssamling (SFS) på den författning med stöd av vilken verksamheten har uppdragits åt organet.

Organ	Verksamhet
Posten Aktiebolag	medverkan vid val (SFS 1993:1689 och 1993:1690), folkomröstning (SFS 1993:1696), särskild postdelgivning (SFS 1993:1688), tullkontroll (SFS 1993:1698), utlämnande av körkort (SFS 1993:1695 samt handläggning av flyttningsanmälningar (SFS 1993:1699)

Radiotjänst i Kiruna Aktiebolag	ärenden om <i>radio- och TV-avgifter</i> (SFS 1989:41)
Statens Bostadsfinansieringsaktiebolag, SBAB och SBAB, Statens Bostadslåneaktiebolag samt det av staten ägda bolag som övertar ansvaret för de statligt finansierade bostadslånen.	förvaltning av de lån som anges i bilagan till lagen (1996:1179) om ändrade förutsättningar för vissa statligt reglerade bostadslån m.m samt lån enligt förordningen (1989:858) om ersättningslång för bostadsändamål, i den mån handlingarna inkommit eller upprättats före den 1 januari 1997, och för tiden därefter sådana handlingar i låneärenden enligt förordningen (1983:1021) om tilläggs lån för ombyggnad av bostadshus, m.m. som överlämnas av Boverket samt handlingar i ärenden om icke utbetalda bostadslån till ny- eller ombyggnad enligt nybyggnadslåneförordningen (1986:692) för bostäder eller ombyggnadslåneförordningen (1986:693) för bostäder

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2010.

2.3 Förslag till lag om ändring i socialtjänstlagen (2001:453)

Härigenom föreskrivs att 4 kap. 3 § och 8 kap. 7 § socialtjänstlagen (2001:453) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 kap.

3 §

Försörjningsstöd lämnas för skäligena kostnader för

1. livsmedel, kläder och skor, lek och fritid, förbrukningsvaror, hälsa och hygien samt dagstidning, telefon och *TV-avgift*,

2. boende, hushållsel, arbetsresor, fackförening och arbetslöshetskassa.

Skäligena kostnader enligt första stycket 1 *skall* i enlighet med vad regeringen närmare föreskriver beräknas enligt en för hela riket gällande norm (riksnorm) på grundval av officiella prisundersökningar av olika hushållstypers baskonsumtion. Om det i ett enskilt fall finns särskilda skäl, *skall* socialnämnden dock beräkna dessa kostnader till en högre nivå. Nämnden får också i ett enskilt fall beräkna kostnaderna till en lägre nivå, om det finns särskilda skäl för detta.

1. livsmedel, kläder och skor, lek och fritid, förbrukningsvaror, hälsa och hygien samt dagstidning, telefon och *radio- och TV- avgift*,

hemförsäkring samt medlemskap i

Skäligena kostnader enligt första stycket 1 *ska* i enlighet med vad regeringen närmare föreskriver beräknas enligt en för hela riket gällande norm (riksnorm) på grundval av officiella prisundersökningar av olika hushållstypers baskonsumtion. Om det i ett enskilt fall finns särskilda skäl, *ska* socialnämnden dock beräkna dessa kostnader till en högre nivå. Nämnden får också i ett enskilt fall beräkna kostnaderna till en lägre nivå, om det finns särskilda skäl för detta.

8 kap.

7 §¹³

Kommunen ska bestämma den enskildes förbehållsbelopp genom att beräkna den enskildes levnadskostnader, utom boendekostnaden, med ledning av ett minimibelopp. Boendekostnaden ska beräknas för sig och läggas till minimibeloppet. För sådan boendekostnad som anges i 5 § ska dock inget förbehåll göras.

Minimibeloppet ska, om inte annat följer av 8 §, alltid per månad utgöra lägst en tolfedel av

1. 1,3546 gånger prisbasbeloppet för ensamstående, eller

2. 1,1446 gånger prisbasbeloppet för var och en av sammanlevande makar och sambor.

Minimibeloppet enligt första stycket ska täcka normala kostnader för livsmedel, kläder, skor, fritid,

Minimibeloppet enligt första stycket ska täcka normala kostnader för livsmedel, kläder, skor, fritid,

¹³ Senaste lydelse 2008:1424.

hygien, dagstidning, telefon, *TV-avgift*, hemförsäkring, öppen hälso- och sjukvård, tandvård, hushållsel, förbrukningsvaror, resor, möbler, husgeråd och läkemedel.

hygien, dagstidning, telefon, *radio- och TV-avgift*, hemförsäkring, öppen hälso- och sjukvård, tandvård, hushållsel, förbrukningsvaror, resor, möbler, husgeråd och läkemedel.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2010.

3 Ärendet och dess beredning

Regeringen beslutade den 31 maj 2007 att ge en särskild utredare i uppdrag att utifrån de gällande villkoren för radio och TV i allmänhetens tjänst analysera om det finns behov av förändringar i villkoren inför nästa tillståndperiod som inleds den 1 januari 2010 (dir. 2007:71). Utredningen antog namnet Public service-utredningen.

I juni 2008 överlämnade utredningen betänkandet Kontinuitet och förändring (SOU 2008:64). Betänkandet innehåller förslag till ändringar i bl.a. lagen om finansiering av radio och TV i allmänhetens tjänst. En sammanfattning av betänkandet finns i *bilaga 1*. Utredningens lagförslag finns i *bilaga 2*.

Betänkandet har remissbehandlats och en förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 3*. En remissammanställning finns tillgänglig i Kulturdepartementet (dnr Ku2008/1375/MFI).

I lagrådsremissen behandlas betänkandets lagförslag.

4 Bakgrund och utgångspunkter

Organisation och finansiering av radio och TV i allmänhetens tjänst

Radio och TV i allmänhetens tjänst organiseras sedan 1993 i aktiebolagen Sveriges Radio AB (SR), Sveriges Television AB (SVT) och Sveriges Utbildningsradio (UR), som har var sitt uppdrag att bedriva radio eller TV eller båda i allmänhetens tjänst. Dagens konstruktion med tre fristående programföretag kom till då riksdagen beslutade att den tidigare koncernstrukturen med ett moderbolag och fyra dotterbolag för radio och TV i allmänhetens tjänst skulle upphöra. Efter att några av de dåvarande ägarna, pressen, näringslivet och folkrörelserna, förklarat att de inte längre önskade stå kvar som ägare beslutade riksdagen 1993 att programföretagen skulle ägas av var sin statlig stiftelse. Från och med 1997 ägs programföretagen av en enda stiftelse, nämligen av Förvaltningsstiftelsen för Sveriges Radio AB, Sveriges Television AB och Sveriges Utbildningsradio AB. Tillsammans äger programföretagen Radiotjänst i Kiruna AB (RIKAB) och Sveriges Radio Förvaltnings AB (SRF).

Utifrån bestämmelserna i radio- och TV-lagen har programföretagen fått sändningstillstånd för sin programverksamhet. I sändningstillstånden anges de villkor som gäller för verksamheten och som har godtagits av programföretagen.

Enligt 1 § lagen (1989:41) om finansiering av radio och TV i allmänhetens tjänst ska radio- och TV-verksamhet i allmänhetens tjänst och verksamhet som är direkt anknuten till den under vissa förutsättningar finansieras med en TV-avgift.

Riksdagen beslutar om TV-avgiftens storlek. TV-avgiften betalas till RIKAB. RIKAB för över medlen till Riksgäldskontoret en gång i månaden och medlen placeras där på det s.k. rundradiokontot. Riksdagen beslutar varje år om medelstildelningen från rundradiokontot till företagen. Medlen ställs därefter till programföretagens förfogande

genom anslagsvillkoren som beslutas av regeringen och som bl.a. innehåller ekonomiska och organisatoriska förutsättningar för programföretagens verksamhet. Medlen överförs löpande under året från Riksgäldskontoret till företagen i enlighet med riksdagsbeslutet och anslagsvillkoren.

RIKAB:s huvuduppgifter är att ansvara för uppbörd av TV-avgiften och att bedriva avgiftskontroll. RIKAB hanterar också förvaltningen av de uppburna avgiftsmedlen, rundradiomedlen.

Programföretagens mervärdesskattesituation med nuvarande finansiering

För att en företagare ska vara skyldig att ta ut mervärdesskatt av sin kund måste fyra förutsättningar vara uppfyllda. Det ska vara fråga om skattepliktig omsättning inom landet av varor eller tjänster som görs i en yrkesmässig verksamhet (1 kap. 1 § mervärdesskattelagen, 1994:200, ML). Med omsättning menas att en vara eller tjänst överläts eller utförs mot ersättning (2 kap. 1 § ML).

När det gäller förutsättningen att omsättningen ska vara skattepliktig är huvudregeln att omsättning av varor och tjänster är skattepliktiga. När det gäller programföretagen finns det ett undantag i 3 kap. 20 § ML som anger att: *”Från skatteplikt undantas omsättning i verksamhet för produktion och utsändning av radio- och televisionsprogram, om verksamheten huvudsakligen finansieras genom statsanslag.”* När den svenska mervärdesskattelagen ska tolkas måste alltid EG:s mervärdesskattedirektiv (2006/112/EG) beaktas. Enligt artikel 132.1.q i direktivet ska medlemsstaterna undanta följande transaktioner från skatteplikt: *”Icke-kommersiell verksamhet som utförs av offentliga radio- och televisionorgan.”*

Dagens avgiftsfinansiering via Riksgäldskontoret och rundradiokontot med beslut om tilldelning av riksdagen betraktas vid tillämpning av ML som statsanslag. Omsättningen, dvs. tillhandahållande av radio- och televisionsprogram mot ersättning (TV-avgiften) är undantagen från skatteplikt, vilket i sin tur innebär att programföretagen inte tar ut någon mervärdesskatt. Det innebär också att företagen inte har någon avdragsrätt för sin ingående mervärdesskatt, dvs. den mervärdesskatt som de betalar på i princip alla inköp till verksamheten (program, teknik, utsändningstjänster, material m.m.). Mervärdesskatten stannar därför som en kostnad hos programföretagen.

Att mervärdesskatten blir en kostnad i programföretagens huvudsakliga verksamhet leder till att det blir billigare för programföretagen att utföra tjänster i egen regi än att upphandla tjänster på marknaden vilket ger en konkurrenssnedvridning.

Lagen om finansiering av radio och TV i allmänhetens tjänst

Enligt 1 § lagen om finansiering av radio och TV i allmänhetens tjänst ska radio- och TV-verksamhet i allmänhetens tjänst och verksamhet som är direkt anknuten till den finansieras med en TV-avgift enligt lagen under förutsättning att sändningstillstånd har meddelats den som bedriver

sändningsverksamheten och att tillståndet innehåller ett förbud mot att sända reklam.

I 2 § i lagen definieras vad som är en TV-mottagare. Det är en sådan teknisk utrustning som är avsedd att ta emot utsändning eller vidareutsändning av TV-program, även om utrustningen också kan användas för annat ändamål.

Bestämmelser om avgiftsskyldighet finns i 2 a–3 §§ och de innebär följande. Den som innehar en TV-mottagare ska betala TV-avgift för mottagaren till Radiotjänst i Kiruna Aktiebolag. En enda avgift ska betalas för samtliga TV-mottagare som är avsedda att användas i innehavarens hushåll. En enda TV-avgift ska betalas för samtliga TV-mottagare som ”finns på samma butiks- eller demonstrationsställe för mottagare eller finns inom samma sjukhus, vårdanstalt eller inrättning av liknande slag, om TV-mottagarna är avsedda att användas av dem som får vård”.

Enligt 3 § ska en enda avgift betalas för varje påbörjad grupp om tio TV-mottagare om mottagarna innehas av samma statliga myndighet, eller innehas av samma avgiftsskyldig och används antingen i hotell- eller pensionatsrörelse eller i anläggningar eller lokaler som är avsedda för annat än bostadsändamål eller i fortskaffningsmedel som är avsedda för yrkesmässig trafik.

I 5 och 6 §§ finns det bestämmelser om undantag från avgiftsskyldigheten. Bestämmelser om avgiftens storlek och hur den ska betalas finns i 7 §.

Enligt 8 § första stycket ska den som blir innehavare av en TV-mottagare och som är avgiftsskyldig för innehavet, senast 15 dagar därefter, anmäla innehavet till RIKAB. Av andra stycket följer att yrkesmässig överlåtelse eller uthyrning i detaljhandeln av TV-mottagare ska anmälas av överlåtaren eller uthyraren till RIKAB inom viss tid efter överlåtelsen eller uthyrningen.

5 Överväganden och förslag

5.1 Nuvarande finansieringssätt kvarstår

Regeringens bedömning: Direktfinansiering bör inte genomföras. Därmed kommer TV-avgiften inte heller att bli föremål för mervärdesskatteplikt.

Utredningens förslag och bedömning: TV-avgiften ska tillfalla SR, SVT och UR direkt utan årliga beslut av riksdag och regering om tilldelning av avgiftsmedel. När direktfinansiering införs kommer TV-avgiften att bli föremål för mervärdesskatteplikt. Avgiften ska beläggas med 25 procent mervärdesskatt inom nuvarande avgiftsnivå. Det skapas ett statsfinansiellt neutralt anslag som täcker det medelsbortfall som en mervärdesskattebeläggning med 25 procent utan höjning av avgiften innebär för SR, SVT och UR.

Remissinstanserna: Flertalet av de remissinstanser som uttalat sig, bl.a. *Sveriges Radio AB (SR)*, *Sveriges Television AB (SVT)*, *Sveriges*

Utbildningsradio AB (UR), Radiotjänst i Kiruna AB, Förvaltningsstiftelsen för Sveriges Radio AB, Sveriges Television AB och Sveriges Utbildningsradio AB, Svenska Journalistförbundet, Konstnärliga och Litterära Yrkesutövares Samarbetsnämnd (KLYS), tillstyrker, delar utredarens uppfattning eller har en positiv inställning till förslaget om direktfinansiering.

Många remissinstanser, bl.a. *SR, SVT, UR, Svenska Filminstitutet och Svenska Journalistförbundet* är kritiska till utredningens förslag om 25 procent mervärdesskatt kombinerat med ett statsanslag. Många instanser förordar lägre moms-satser, de flesta 12 procent.

SR, SVT och *UR* anser att en övergång till direktfinansiering är ett instrument för att åstadkomma förutsättningarna för en momsbeläggning, under förutsättning att den kan ske utan en kompletterande finansiering över statsbudgeten.

Länsrätten i Norrbottens län, Riksgäldskontoret, Ekonomistyrningsverket (ESV) och Statskontoret avstyrker eller är i övrigt negativa till förslaget om direktfinansiering och framhåller att statsmakterna bör överväga att finansiera *SR, SVT* och *UR* genom det allmänna skatteuttaget.

Riksgälden, Skatteverket och Statskontoret ifrågasätter utredningens bedömning att en direktfinansiering innebär att TV-avgiften blir föremål för mervärdesskatteplikt. *Skatteverket* menar att förslagen inte med säkerhet medför att TV-avgiften blir föremål för mervärdesskatt. Det kan dels ifrågasättas om omsättningskriteriet är uppfyllt, dels kan verksamheten även fortsättningsvis falla inom undantaget från skatteplikt i artikel 132.1 q i mervärdesskattedirektivet. *Skatteverket* avstyrker därför att förslaget läggs till grund för lagstiftning.

Skälen för regeringens bedömning: Enligt utredningen medför en direktfinansiering att detaljstyrningen av programföretagen minskar eftersom anslagsvillkor inte längre kommer att meddelas och företagen inte behöver lämna in budgetunderlag. Regeringen instämmer i att detta är positiva effekter men anser samtidigt att det primära syftet med att ändra finansieringssättet är att TV-avgiften blir föremål för mervärdesskatteplikt.

Flera remissinstanser, bl.a. *Skatteverket* har anfört att det inte är klarlagt att utredningens förslag skulle få till följd att 3 kap. 20 § mervärdesskattelagen och det gällande undantaget i mervärdesskattedirektivet tolkas och tillämpas på så sätt att TV-avgiften kan bli föremål för mervärdesskatt. Vidare har många remissinstanser, däribland programföretagen framfört att förslaget om 25 procents mervärdesskatt i kombination med ett statsanslag kan få negativa effekter när det gäller deras oberoende och i stället förordad en skattesats om 12 procent. När det gäller den reducerade skattesatsen 12 procent bedömer regeringen att det är oklart om det är förenligt med likabehandlingsprincipen i mervärdesskattedirektivet att införa denna skattesats på radio och TV i allmänhetens tjänst samtidigt som betal-TV är belagd med normalskattesatsen. En samlad bedömning av dessa omständigheter leder till att det inte är lämpligt att gå fram med ett förslag till direktfinansiering. Regeringen avser dock att fortsatt överväga alternativ som kan förbättra förutsättningar för konkurrensneutralitet

mellan programföretagens produktion i egenregi och upphandling från externa producenter och leverantörer.

5.2 Avgiftsskyldighet för bl.a. företag och myndigheter

Regeringens förslag: En enda TV-avgift betalas för samtliga TV-mottagare om mottagarna innehas av samma statliga myndighet eller innehas av samma avgiftsskyldig.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: *Länsrätten i Norrbottens län, SR, UR, SVT och Radiotjänst i Kiruna* och *Folkbildningsrådet* avstyrker författningsförslaget. *SR, UR, SVT* och *Radiotjänst i Kiruna* anser att förslaget skulle innebära att intäkterna minskar med ca 80 miljoner kronor per år. Vidare påpekar de att förslaget saknar proportionalitet eftersom ett litet företag med ett enda arbetsställe och även det stora företaget med ett flertal kontor betalar en enda avgift. De anser i stället att nuvarande regel bör kvarstå. För att möjliggöra för företag att undgå ev. framtida avgiftsplikt för t.ex. datorer och mobiltelefoner som inte används för att ta emot TV, kan 5 § lagen om finansiering av radio och TV i allmänhetens tjänst tillämpas, dvs. företagen kan blockera sina datorer så att det inte är möjligt att med dessa mottagare ta emot TV-program.

Folkbildningsförbundet menar att det inte är rimligt att programföretagen ska tappa intäkter uppgående till 80 miljoner kronor och anser att det är svårmotiverat att små företag ska betala samma avgift som en hotellkedja med tusentals rum.

Skälen för regeringens förslag: I propositionen Viktigare än någonsin! Radio och TV i allmänhetens tjänst 2007–2012 (prop. 2005/06:112) diskuterades vilka konsekvenser den nu gällande definitionen på TV-mottagare på sikt kan få för bl.a. företag och myndigheter när t.ex. mobila enheter blir att betrakta som TV-mottagare. I propositionen angavs också att det är osäkert hur begränsningsregeln ska tillämpas för t.ex. företag som tillhandahåller sina anställda mobila enheter som kan ta emot TV-program och vilka konsekvenser detta i så fall får för antalet TV-avgifter som olika juridiska personer blir skyldiga att betala.

I likhet med utredningen anser regeringen att avsikten med att ändra definitionen av begreppet TV-mottagare inte var att öka avgiftsskyldigheten för bl.a. företag och myndigheter utan att i stället modernisera apparatbegreppet.

Om och när mobila enheter och datorer blir att betrakta som TV-mottagare är en fråga som avgörs av den tekniska utvecklingen och i rättstillämpningen. Om avgiftsskyldigheten för bl.a. myndigheter och företag inte ändras kan detta på sikt innebära att deras betalningsskyldighet ökar. För att undvika detta har utredningen föreslagit att den nuvarande begränsningsregeln ska tas bort och ersättas med en bestämmelse i likhet med den som gäller för hushåll. Det skulle innebära att de som i dag omfattas av begränsningsregeln endast kommer

att betala en enda TV-avgift för samtliga TV-mottagare som de innehar. Regeringen anser att detta är en rimlig lösning.

Regeringen har som mål att minska företagens administrativa kostnader till följd av statliga regler med minst 25 procent till hösten 2010. Syftet är att skapa en märkbar förändring i företagets vardag. Att införa den regel som utredningen föreslår skulle innebära en regelförenkling för företagen och är också ett skäl för att genomföra förslaget.

Som påpekats av vissa remissinstanser finns det dock skäl som talar mot förslaget. Enligt utredningen innebär förslaget att 24 000 avgifter faller bort och att vid en direktfinansiering, intäkterna till programföretagen sjunker med ca 50 miljoner kronor per år. Remissinstanserna *SR*, *UR*, *SVT* och *RIKAB* har framfört att avgörande vid beräkningen av bortfallet av antalet avgifter är om en juridisk person ska betala en avgift per juridisk person eller en avgift per arbetsställe. De har vidare invänt mot utredningens förslag och sagt att ett bortfall på 24 000 avgifter är korrekt om företagen betalar en avgift per arbetsställe. Enligt förslaget ska dock varje juridisk person betala en enda avgift och detta innebär enligt de nämnda instanserna att bortfallet blir 40 500 avgifter och att intäkterna minskar med 80 miljoner kronor per år. De har också föreslagit att företagen för att undgå avgiftsskyldighet skulle kunna blockera t.ex. sina datorer så att det inte är möjligt att med dessa mottagare ta emot TV-program.

Av 5 § lagen om finansiering av radio och TV i allmänhetens tjänst framgår att skyldighet att betala TV-avgift inte finns vid innehav av TV-mottagare som finns i anläggningar eller lokaler som är avsedda för annat än bostadsändamål eller i forskaffningsmedel, om mottagaren på grund av en särskilt vidtagen åtgärd inte kan användas för att ta emot TV-program. Bakgrunden till bestämmelsen är att bl.a. företag skulle kunna undgå avgiftsskyldighet för t.ex. stationära videobandspelare som används i t.ex. utbildningssyfte och för TV-mottagare som finns i t.ex. långfärdsbussar och som oftast fyller andra funktioner än att återge TV-program. Att låta företagets möjlighet att undgå avgiftsskyldighet i framtiden vara beroende av att dessa vidtar särskilda åtgärder är inte lämpligt av flera skäl. För det första är det inte självklart att det i alla apparater som kan bli att betrakta som TV-mottagare är möjligt att vidta sådana åtgärder som medför att det inte är möjligt att ta emot TV-program. Vidare kan omfattande ingrepp behöva göras vilket många företag kan sakna såväl kunskap som resurser för att utföra. Att kräva att företagen ska utföra särskilda åtgärder på en stor mängd apparater som det kan bli fråga om i framtiden skulle innebära mer krångel för företagen och är därmed inte i linje med regeringens ambition att underlätta för företagen i deras vardag.

Som framgår av avsnitt 5.1 avser regeringen inte att genomföra utredningens förslag om direktfinansiering. Att genomföra utredningens förslag om begränsad avgiftsskyldighet för bl.a. företag skulle därför inte, som remissinstanserna påpekat, direkt leda till minskade intäkter för programföretagen. Konsekvensen av förslaget skulle i stället bli att mängden TV-avgiftsmedel som *RIKAB* för över till rundradiokontot kommer att minska vilket givetvis också är en nackdel. Det är dock inte möjligt att med exakthet veta hur stor denna minskning blir. Regeringen

kan också notera att rundradiokontot för närvarande är i god balans. Utredningen har gjort bedömningen att den ändrade regeln om avgiftsskyldighet för företag m.fl. skulle kunna innebära en ökad betalningsvilja hos företagen. Regeringen delar den bedömningen. Detta skulle kunna kompensera en del av det bortfall som regelförenklingen innebär. Regeringen avser följa hur mängden TV-avgiftsbetalare utvecklas för att vid behov kunna vidta de åtgärder som behövs.

Regeringen anser mot denna bakgrund att utredningens förslag bör genomföras.

5.3 TV-avgiften byter namn

Regeringens förslag: TV-avgiften ska benämnas radio- och TV-avgift.
--

Utredningens förslag: TV-avgiften ska benämnas public service-avgift.

Remissinstanserna: Flertalet av de remissinstanser som yttrat sig, t.ex. *SR*, *SVT*, *UR*, *Radio- och TV-verket*, *Tidningsutgivarna*, *OFF-Oberoende Filmares Förbund* och *Journalistförbundet* tillstyrker eller har inga invändningar mot förslaget.

SR, *SVT* och *UR* anser att förändringen medför att det entydigt slås fast att avgiften är unikt kopplad till de tre public service-bolagen. *Radio- och TV-verket* framför att förslaget medför att det blir tydligare att avgiften avser både radio och TV.

Länsrätten i Norrbottens län och *Timbro* avstyrker förslaget. *Länsrätten i Norrbottens län* anser att förslaget att ersätta ordet TV-avgift mot det engelska ordet "public service-avgift" strider mot den i betänkandet SOU 2008:26 föreslagna språklagen.

Timbro påpekar att det vore missvisande att byta namn på avgiften eftersom teknik- och samhällsförändringar har gjort att programföretagen inte längre har monopol på att tillhandahålla public service.

Skälen för regeringens bedömning: Utredningen har föreslagit att TV-avgiften ska benämnas public service-avgift eftersom en namnändring tydliggör vad de inkomna avgiftsmedlen ska användas till. Som ytterligare skäl har det angetts att *SR* under nuvarande tillståndperiod får över 37 procent av avgiftsmedlen och det bör för den som betalar avgift tydligt framgå att den avgift som betalas är en ersättning också för rätten att ta del av den tjänst som *SR* och *UR* erbjuder lyssnaren.

I likhet med vad flertalet remissinstanser anfört, t.ex. *Radio- och TV-verket* och *OFF*, anser regeringen att en namnändring bör göras för att tydliggöra att avgiften avser både radio och TV och att avgiften finansierar de tre public servicebolagen *SR*, *SVT* och *UR*. Regeringen anser emellertid att det inte är lämpligt att i författningstext använda ett engelskt uttryck och föreslår därför att TV-avgiften i fortsättningen bör benämnas radio- och TV-avgift.

Förslaget om ändrad benämning medför att regeringen också föreslår att ändringar görs i lagen (1989:41) om finansiering av radio- och TV i

allmänhetens tjänst, i offentlighets- och sekretesslagen (2009:000) och socialtjänstlagen (2001:453). Utredningen föreslog ändringar i sekretesslagen (1980:100). Regeringen har emellertid den 5 mars beslutat propositionen Offentlighets- och sekretesslag (prop. 2008/09:150) med förslag till en offentlighets- och sekretesslag som föreslås träda i kraft den 30 juni 2009. Med hänsyn till detta föreslår regeringen, till skillnad mot utredningen, ändringar i den i prop. 2008/09:150 föreslagna offentlighets- och sekretesslagen.

Ordet TV-avgift i olika böjningsformer förekommer även i radio- och TV-lagen (1996:844). Det pågår dock en översyn av radio- och TV-lagen i Kulturdepartementet och en proposition med förslag till en ny radio- och TV-lag planeras att lämnas till riksdagen hösten 2009. Avsikten är att den nya lagen ska träda i kraft den 1 januari 2010. Med hänsyn till detta föreslår regeringen ingen ändring i radio- och TV-lagen nu.

Den nya benämningen har inte föreslagits av utredningen och således inte varit föremål för någon beredning. Frågan om namnändring av avgiften har emellertid varit föremål för diskussion av remissinstanserna. Förslaget är av redaktionell karaktär och regeringens bedömning är därför att någon ytterligare beredningsåtgärd inte behövs.

5.4 Definitionen av TV-mottagare

Regeringens bedömning: Den nuvarande definitionen av TV-mottagare bör fortsätta att gälla.

Utredningens förslag: En TV-mottagare ska definieras som en sådan teknisk utrustning som kan ta emot utsändning eller vidareändring av TV-program.

Remissinstanserna: *Copyswede*, *KLYS* och *Teaterförbundet* stöder utredningens förslag. Majoriteten av remissinstanserna avstyrker, har invändningar mot förslaget eller anser att frågan bör utredas ytterligare.

Sveriges Radio AB (SR), *Sveriges Television AB (SVT)* och *Sveriges Utbildningsradio AB (UR)* anför att definitionen kan tolkas som att apparaten i sig kan ta emot sändningar men också som att det med en viss apparat i en given mottagningsituation är möjligt att ta emot utsändning eller vidareändring. Bedömningen av om avgift ska betalas eller inte flyttas enligt SR, SVT och UR över på en bedömning av mottagningsförhållanden och en sådan möjlighet bör inte skapas. *Radiojänst i Kiruna AB (RIKAB)* framför liknande synpunkter. *SR*, *SVT*, *UR* och *RIKAB* föreslår i stället att definitionen ändras till ”utrustning som kan eller är avsedd för att ta emot utsändning eller vidareändring”.

Radio- och TV-verket anser att frågan om vilken mottagare som ska omfattas av public service-avgiften bör beredas ytterligare.

Södertörns högskola anser att det vore bättre om avgiften knöts till möjligheten att ta emot programutbudet från SVT, SR och UR.

Skälen för regeringens bedömning: I dag betalar innehavaren av en TV-mottagare TV-avgift. En TV-mottagare definieras i 2 § lagen (1989:41) om finansiering av radio och TV i allmänhetens tjänst som ”sådan teknisk utrustning som är avsedd att ta emot utsändning eller

vidaresändning av TV-program, även om utrustningen också kan användas för annat ändamål.” Definitionen trädde i kraft den 1 januari 2007 och avsikten var att anpassa apparatbegreppet till nya sändningstekniker och distributionsformer.

Mot bakgrund av innebörden av begreppen nätkonvergens, tjänstekonvergens och apparatkonvergens har utredningen ansett att det inte längre är relevant att tala om vad en viss apparat är avsedd för att göra utan att det viktiga är vad apparaten kan göra. Utredningen har därför föreslagit att en TV-mottagare ska definieras som en sådan teknisk utrustning som kan ta emot utsändning eller vidaresändning av TV-program. Ett syfte med utredningens förslag är att snäva in begreppet TV-mottagare för att endast de som verkligen kan ta emot TV-sändningar ska behöva betala TV-avgift. Exempel på sådana som med utredningens förslag inte skulle behöva betala TV-avgift är hushåll som har en analog TV-mottagare men inte någon digital-TV-box ansluten och som bor i områden där endast digitala sändningar kan tas emot. Enligt utredningen är det inte rimligt att den som valt att ha kvar sin analog TV-mottagare men som endast kan använda den som bildskärm för att t.ex. se på DVD eller videofilm ska vara skyldig att betala TV-avgift.

Regeringen anser i och för sig att utredningens syfte med förslaget är eftersträvänsvärt. Utredningens förslag har emellertid vissa nackdelar. Som *SR*, *SVT*, *UR* och *RIKAB* påpekat medför utredningens förslag praktiska tillämpningsproblem för *RIKAB*. Hushåll som t.ex. bor i radioskugga för utsändningar i marknätet kan komma att undantas från avgiftsskyldighet trots innehav av TV-mottagare med hänvisning till att utrustningen inte kan ta emot TV-sändningar. Förslaget kräver att *RIKAB* kan avgöra om det enskilda hushållet bor i radioskugga eller inte. Vidare måste det säkerställas att det enskilda hushållet inte ordnat sina mottagningsförhållanden så att det ändå kan ta emot TV-sändningar.

Förslagets effekter skulle också kunna uppfattas som slumpmässiga och orättvisa. Den som har en analog TV-mottagare utan digitalbox och som bor i en fastighet där digitalbox krävs, skulle inte behöva betala TV-avgift medan den som bor i en fastighet som är ansluten till kabelnät med analog sändningar skulle få betala.

Regeringen kan konstatera att den nuvarande definitionen på TV-mottagare leder till att avgiftsskyldighet gäller för innehav av apparater som under vissa förhållanden inte kan ta emot TV-sändningar. Denna nackdel måste dock vägas mot de nackdelar som uppkommer med utredningens förslag. Regeringen anser att nackdelarna med utredningens förslag, främst svårigheterna för *RIKAB* att avgöra när avgiftsskyldighet gäller, överväger. Därför bör utredningens förslag inte genomföras.

Programföretagen och *RIKAB* har föreslagit att definitionen på TV-mottagare skulle kunna ändras till ”utrustning som kan eller är avsedd för att ta emot utsändning eller vidaresändning”. Detta förslag skulle i och för sig innebära att avgiftsskyldigheten inte blir beroende av en bedömning av mottagningsförhållandena men skulle inte innebära att utredningens syfte att snäva in begreppet TV-mottagare uppnås. Därför bör definitionen inte heller ändras i enlighet med detta förslag.

6 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Regeringens förslag: De nya bestämmelserna träder i kraft den 1 januari 2010.

Om TV-avgift som har betalats för 2010 överstiger den radio- och TV-avgift som ska betalas enligt de nya föreskrifterna, ska avräkning göras mot framtida avgifter. Avgift ska betalas tillbaka i den mån den motsvarar mer än ett års avgift.

Utredningens förslag överensstämmer delvis med regeringens.

Remissinstanserna: Ingen remissinstans har yttrat sig särskilt i denna del.

Skälen för regeringens förslag: Den nuvarande tillståndsperioden för Sveriges Radio AB (SR), Sveriges Television AB (SVT) och Sveriges Utbildningsradio AB (UR) gäller till utgången av 2009. Med hänsyn till att en ny tillståndsperiod för programföretagen börjar gälla från och med den 1 januari 2010 föreslår regeringen att ändringarna ska gälla från och med den 1 januari 2010.

I 7 § första stycket lagen om finansiering av radio och TV i allmänhetens tjänst anges vilket belopp TV-avgiften uppgår till för ett år och att den ska betalas i fyra poster. I andra stycket anges att varje post avser en avgiftsperiod om tre månader och ska betalas senast sista vardagen före avgiftsperiodens början. Av fjärde stycket framgår att RIKAB efter avtal med den avgiftsskyldige får besluta att TV-avgiften ska betalas i andra poster och vid andra tidpunkter än som anges i första och andra styckena. Av kompletterande remissvar från RIKAB framgår att RIKAB redan under slutet av 2008 påbörjat faktureringen av ett antal företag som betalar TV-avgiften årsvis. Eftersom TV-avgiften betalas i förskott avser faktureringen perioder som löper över årsskiftet 2009/2010.

Detta innebär exempelvis att det kan finnas ett företag som under 2009 har betalat ett belopp motsvarande 4 avgifter för innehav av 40 TV-mottagare för t.ex. månaderna januari, februari och mars 2010. Efter den lagändring som föreslås i avsnitt 5.2 ska ett sådant företag endast betala en enda TV-avgift för samtliga mottagare som företaget innehar. Regeringen anser att det är skäligt att belopp som en avgiftsskyldig har betalat in för 2010 och som överstiger avgiftsskyldigheten enligt de nya föreskrifterna ska avräknas mot fakturor för framtida innehav. Detta gäller för belopp som kan avräknas inom ett år. Belopp därutöver bör återbetalas till den avgiftsskyldige.

7 Konsekvensanalys

7.1 Inledning

En utgångspunkt för förslaget i avsnitt 5.2 har varit att avgiftsskyldigheten när det gäller innehav av TV-mottagare för bl.a. statliga myndigheter och företag inte ska öka och att samtidigt

genomföra en regelförenklning. Som anförs i avsnitt 5.2 beror det på den tekniska utvecklingen och rättstillämpningen om och när mobila enheter och datorer blir att betrakta som TV-mottagare. Om någon reglering enligt regeringens förslag inte kommer till stånd kommer detta på sikt att innebära att betalningsskyldigheten för myndigheter och företag ökar.

De som berörs av regleringen är de som i dag omfattas av begränsningsregeln, dvs. statliga myndigheter, företag, organisationer och kommuner, och som innehar fler än tio TV-mottagare och som därmed betalar mer än en TV-avgift.

7.2 Konsekvenser för staten

Den föreslagna ändringen i avsnitt 5.2 bedöms inte få några konsekvenser för statsbudgeten eftersom in- och utbetalningar i TV-avgiftssystemet redovisas mot rundradiokontot. Den begränsningsregel som föreslås för statliga myndigheter och företag kommer dock att innebära att mängden TV-avgiftsmedel som flyter in till rundradiokontot i ett inledande skede kommer att minska. Enligt Radiotjänst i Kiruna AB uppgår minskningen till ca 80 miljoner kronor. Som nämnts i avsnitt 5.2 är rundradiokontot för närvarande i god balans. Regeringen bedömer därför att förslaget inte medför behov av någon särskild höjning av TV-avgiften.

Det är emellertid inte möjligt att göra någon exakt bedömning av förslagets långsiktiga påverkan på inflödet av TV-avgifter eftersom den ändrade regeln skulle kunna innebära en ökad betalningsvilja hos företagen. Om fler företag därmed på sikt betalar sin TV-avgift kan det till viss del väga upp det bortfall som förändringen medför.

Det finns i dag ca 1 400 myndigheter, kommuner och landsting som betalar TV-avgift. Förslaget berör dessa på så sätt att de endast behöver betala en enda TV-avgift för sina TV-mottagare som de innehar.

7.3 Konsekvenser för företag

Cirka 106 000 företag (enskilda näringsidkare, aktiebolag och handelsbolag) betalar i dag TV-avgift. Om och när förhållandena är sådana att även mobiltelefoner och datorer är att betrakta som TV-mottagare förefaller det sannolikt att fler företag kommer att vara avgiftsskyldiga.

Förslaget berör samtliga företag som innehar TV-mottagare på så sätt att dessa endast behöver betala en enda TV-avgift. Direkt berör emellertid förslaget endast de företag som i dag betalar fler än en TV-avgift och effekterna av förslaget torde variera inom den gruppen.

Administrativa konsekvenser

Ett företags administrativa kostnader definieras som kostnader ett företag lägger ned för att upprätta, överföra eller lagra information till följd av krav i lagar, förordningar, föreskrifter eller allmänna råd. Enligt 8 § lagen om finansiering av radio och TV i allmänhetens tjänst ska den som blir

innehavare av en TV-mottagare och som är avgiftsskyldig för innehavet, senast 15 dagar därefter anmäla innehavet till RIKAB.

Eftersom ett företag enligt nuvarande lagstiftning är skyldig att betala en TV-avgift för varje påbörjad grupp om tio TV-mottagare innebär det att ett företag som redan har en mottagare i sina lokaler och skaffar ytterligare en, inte behöver anmäla detta utan anmälan behöver först göras när företaget ska betala fler än en TV-avgift. NUTEK har inte mätt näringslivets kostnader för uppgiftslämning enligt lagen. Förslaget kommer att innebära att alla företag oavsett storlek bara behöver göra en enda anmälan avseende sitt innehav. Företagens administrativa kostnader kommer med förslaget att minska ytterligare.

Förslaget bedöms inte påverka konkurrensförhållandena för företagen eller påverka företagen i andra avseenden. Inte heller bedöms särskilda hänsyn behöva tas till små företag vid reglernas utformning.

7.4 Övriga konsekvenser

Regeringen har övervägt om förslaget kan komma att få effekter på den kommunala självstyrelsen, brottsligheten och det brottsförebyggande arbetet, jämställdheten mellan kvinnor och män eller möjligheterna att uppnå de integrationspolitiska målen. Regeringens bedömning är att förslaget inte påverkar något av dessa områden.

Införandet av förslaget bedöms inte heller ha någon påverkan på miljön.

8 Författningskommentar

8.1 Förslaget till lag om ändring i lagen (1989:41) om finansiering av radio och TV i allmänhetens tjänst

Utöver ändringarna som beskrivs under respektive paragraf har följande generella ändring gjorts. Uttrycket "TV-avgift" i olika böjningsformer har ersatts mot "radio- och TV-avgift" i motsvarande form. Någon ändring i sak avses inte.

Ändringen behandlas i avsnitt 5.3.

I övrigt har redaktionella ändringar gjorts.

1 §

Ändringen är endast av redaktionell karaktär och är en följdändring till följd av ändringar i radio- och TV-lagen (1996:844).

3 §

I *första stycket* återfinns den s.k. hushållsavgiftsregeln som tidigare fanns i 2 b § första stycket. Den är oförändrad i sak. Statliga myndigheter, kommuner, företag m.fl. har betalat en avgift för varje påbörjad grupp om tio TV-mottagare. Bestämmelsen i första stycket innebär att även de endast ska betala en avgift för samtliga TV-mottagare som de innehar.

Bestämmelsen innebär att t.ex. en TV-handlare ska betala en enda TV-avgift för samtliga TV-mottagare som företaget innehar, oavsett om mottagarna finns i en eller flera butiker. Bestämmelsen innebär också att t.ex. ett landsting eller en kommun som har flera vårdinrättningar endast ska betala en enda TV-avgift för samtliga TV-mottagare som den innehar.

I *andra stycket* återfinns den bestämmelse som tidigare fanns i 2 b § andra stycket punkten 2. Den har behandlats bl.a. i prop. 1996/97:165 s. 17 f. och prop. 2005/06:112 s. 95 f.

Bestämmelsen behandlas i avsnitt 5.2.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Bestämmelserna behandlas närmare i avsnitt 6.

8.2 Övriga lagändringar

Ändringar har gjorts i offentlighets- och sekretesslagen (2009:000) och socialtjänstlagen (2001:453). Ändringarna är följdändringar till följd av den ändrade terminologin i lagen (1989:41) om finansiering av radio och TV i allmänhetens tjänst och är av samma karaktär. I övrigt har endast redaktionella ändringar gjorts.

Sammanfattning av betänkandet Kontinuitet och förändring (SOU 2008:64)

Detta är en sammanfattning av betänkandets samtliga kapitel. För fullständiga redogörelser och resonemang hänvisas till respektive avsnitt.

Mitt uppdrag har varit att utifrån de gällande villkoren för radio och TV i allmänhetens tjänst analysera om det finns behov av förändringar i villkoren inför nästa tillståndsperiod, som inleds den 1 januari 2010. Direktiven återfinns i *bilaga 1* och mina förslag, bedömningar och skrivningar ska ses mot bakgrund av dessa direktiv.

Sammanfattningsvis har min ambition varit att föreslå förändringar som stärker public service-företagens självständighet och oberoende från staten samtidigt som deras effektivitet säkerställs. Min principiella utgångspunkt är att företagen ska detaljregleras i så liten utsträckning som möjligt. Minskad detaljreglering ökar självständigheten men innebär också att public service-företagen själva måste ta ett större ansvar för att möta de krav som riksdag och regering formulerar i framför allt sändningstillstånden. Finansieringen genom avgifter medför samtidigt legitima krav på tydlig redovisning och uppföljning.

Inledning

Direktiven är mycket tydliga när det gäller kärnan i mitt uppdrag, dvs. att skapa ett beredningsunderlag för nästa tillståndsperiod. Samtidigt pågår en snabb utveckling på medieområdet, en utveckling som har både kulturella, ekonomiska och tekniska orsaker och konsekvenser. Det har inte varit möjligt att inom given utredningstid göra prognoser över framtida scenarier på medieområdet, men mina förslag och bedömningar utgår från förståelsen av medieområdet som mycket dynamiskt. Den generellt sett minskade detaljregleringen ger public service-företagen en ökad flexibilitet att möta nya utmaningar samtidigt som de kan utföra det uppdrag som riksdag och regering beslutat. Ett sammanhang för förändringarna på radio- och TV-området finns i *kapitel 2*.

En definition av public service

Jag har valt att genomgående använda begreppet public service för den verksamhet som tidigare oftast benämnts radio och TV i allmänhetens tjänst. Skälet till detta är framför allt att public service är mycket mer spritt och använt än det längre radio och TV i allmänhetens tjänst. Begreppet finns dessutom numera i Svenska Akademiens ordlista och räknas därför som svenskt ord. Jag menar emellertid samma sak med public service som det man tidigare kallat radio och TV i allmänhetens tjänst.

Public service är radio och TV om alla och för alla. Allmänheten formulerar genom sina folkvalda uppdragen för public service-företagen, dvs. Sveriges Radio AB (SR), Sveriges Television AB (SVT) och Sveriges Utbildningsradio AB (UR). Dessa ska stå fria från utomstående

ekonomiska, politiska och andra intressen och verka självständigt. Programmen ska kännetecknas av kvalitet, saklighet, opartiskhet och relevans där det breda kan erbjuda en plattform för det särpräglade. Men public service är mer än bara programmen. Det är resultatet av en strävan att tjäna allmänheten utan att jaga tittarsiffror. Det är resultatet av en kreativ och nyskapande verksamhet som kännetecknas av stark integritet och yrkeskunskap. Det är resultatet av en programpolitik som ger ett angeläget, provocerande, intresseväckande, underhållande och informativt utbud, fritt från reklamavbrott, extern påverkan och otillbörligt gynnande, distribuerat och tillgängliggjort för alla invånare i hela Sverige.

Min definition innebär att public service ska ses som en helhet. Alla program ska kunna motiveras utifrån uppdraget som kräver hög kvalitet och relevans i alla genrer. Det innebär att ett program som sänds i public service också skulle kunna ha sänts i en kommersiell kanal och tvärt om. Eftersom public service ska tillgodose både bredare och smalare intressen och behov är det naturligt att det finns genrer i kommersiella kanaler som också ska finnas i public service. Därtill har public service ett särskilt ansvar för att slå vakt om betydelsefulla programområden som är kvalitativt och kvantitativt underrepresenterade hos de kommersiella aktörerna. Vad jag menar med public service framgår närmare av *kapitel 3*.

Programmets bredd och djup

Fria och oberoende medier är en viktig förutsättning för en fungerande demokrati. Public service måste stå starka i konkurrensen om medborgarnas uppmärksamhet och även fortsättningsvis producera relevanta samhällsprogram och nyhetsprogram som granskar och ger utrymme för debatt.

En annan viktig funktion för public service är att spegla den mångfald som finns i landet. Jag vill understryka att uppdraget att spegla hela landet inte bara ska förstås som en geografisk bestämning där den regionala och lokala särarten ska lyftas fram, utan att hela befolkningen ska speglas. Kravet på spegling har bland annat formulerats som en bestämmelse om att andelen av allmänproduktionen i SVT:s och SR:s rikssändningar som produceras utanför Stockholm ska uppgå till minst 55 procent. Jag anser att denna detaljreglering är problematisk och jag föreslår därför att den ska tas bort. Detta diskuteras vidare i *kapitel 7*.

I Sverige är samer, sverigefinnar, tordedalingar, romer och judar erkända som nationella minoriteter och deras språk är erkända som nationella minoritetsspråk. Utöver dessa nationella minoriteter och språk, som har ett särskilt skydd genom en rad internationella konventioner, finns det i det mångkulturella Sverige knappt 200 olika nationaliteter och nästan lika många språk. Det är min bedömning att utbudet för språkliga och etniska minoriteter även fortsättningsvis bör vara ett prioriterat område för public service-företagen. Jag föreslår därtill att utbudet på romani chib ska öka betydligt, eftersom det är litet i förhållande till utbudet på finska, samiska och meänkieli. Språkliga och etniska minoriteter behandlas i *kapitel 8*.

En av public service-företagens viktigaste uppgifter är att erbjuda ett varierat och brett utbud av program för och med barn och unga. Jag kan konstatera att public service-företagen erbjuder ett unikt utbud för barn och unga och att de är enda företaget som producerar nyhetsprogram och faktaprogram för barn och unga. Jag bedömer att program av hög kvalitet för och med barn och unga ska vara ett prioriterat område för public service, vilket jag diskuterar i *kapitel 9*.

Public service har ett omfattande kulturansvar både som kulturskapare och kulturspridare. SR har en egen kör och en egen orkester samtidigt som man också ger plats för fria kulturproducenter. Public service bör även fortsättningsvis ha ett omfattande kulturuppdrag, men jag föreslår att de också ska ha ett uttalat underhållningsuppdrag. Med underhållning menar vi alla olika saker eftersom tycke och smak varierar. Någon väljer isdans, en annan lyssnar på radioteater och en tredje ser helst frågesport. Ett uttalat underhållningsuppdrag stämmer väl överens med min övergripande syn på en public service-verksamhet som kännetecknas av hög kvalitet i både det breda och det särpräglade. Jag föreslår också att SVT även fortsättningsvis ska ha ett ansvar för svensk filmproduktion efter år 2010, oavsett om filmpolitiken regleras via ett filmavtal eller inte. Dessa frågor behandlas i *kapitel 10*.

Underhållning kan vara bildande och att bilda sig kan vara roligt. Den verksamhet som de tre public service-företagen bedriver ska präglas av folkbildningsambitioner står det i alla sändningstillstånden. Det är emellertid bara UR som har i uppdrag att producera utbildningsprogram. Detta sker i nära samarbete med utbildningsväsendet. Jag föreslår att UR ska koncentrera sin programverksamhet till utbildningsområdet, där fokus ligger redan i dag, men att UR därutöver ska tillhandahålla ett utbud av folkbildningsprogram. Detta tydliggör UR:s uppdrag i jämförelse med i dag. Med hänsyn till UR:s pedagogiska uppdrag och företagets kontaktytor med utbildningsväsendet bedömer jag att verksamheten även i framtiden bör bedrivas sammanhållet och självständigt, se vidare *kapitel 12*.

Extern produktion

Programmen i public service-utbudet produceras inte bara inom SR, SVT och UR utan även av externa producenter. På framför allt TV-området har det på senare tid bildats en marknad för s.k. produktionsbolag som kan producera program för ett flertal TV-kanaler. Eftersom radiomarknaden inte alls är lika utvecklad bedömer jag att det skulle underlätta för externa radioproducenter om SR och UR angav i vilken utsträckning de avser att satsa på extern produktion.

Jag bedömer att public service-företagens framtida möjlighet att dra av ingående mervärdesskatt kommer att bidra till att stimulera utomståendes medverkan och extern produktion. Ytterligare stimulans kan man få genom att public service-företagens organisationer för inköp och beställning av extern produktion är tydliga. Public service-företagen bör också inleda samtal med externa producenter om hur samarbetet ska organiseras och regleras. De brittiska riktlinjerna i form av en så kallad *Code of Practice* kan vara en utgångspunkt. Jag bedömer däremot att

public service-företagen själva bör få avgöra omfattningen av och fördelningen mellan den interna produktionen och utomstående medverkan och extern produktion. Att ställa krav på omfattningen vore ett exempel på en sådan detaljreglering som jag har försökt att ta bort. Utomståendes medverkan och extern produktion diskuteras i *kapitel 11*.

Organisation och effektivisering

Public service-verksamheten har sedan 1993 organiserats i aktiebolagen SR, SVT och UR, vilka haft var sitt uppdrag. Företagen ägs av en stiftelse med staten som huvudman: Förvaltningsstiftelsen för Sveriges Radio AB, Sveriges Television AB och Sveriges Utbildningsradio AB (Förvaltningsstiftelsen). I många länder är public service-verksamheten organiserad i ett enda företag och den svenska konstruktionen är därmed ovanlig. Jag bedömer emellertid att public service-verksamheten även under kommande tillståndsperiod bör bedrivas inom de tre fristående företagen SR, SVT och UR. Genom åren har dessa företag byggts upp och utvecklats utifrån sina skiftande verksamheter. UR har som redan nämnts ett särskilt uppdrag och särskilda samarbetsformer. SR har bland annat av organisatoriska skäl haft möjlighet att behålla sin starka position som är ett kännetecken för svensk public service.

Ett av skälen som brukar nämnas för en sammanslagning av företagen är ökad effektivisering, men jag anser att det även inom nuvarande organisation finns goda möjligheter att förbättra resursanvändningen och öka effektiviteten. Den mervärdesskattebeläggning av avgiften som jag föreslår nedan kommer enligt min bedömning att underlätta en effektiv resursanvändning, men public service-företagen bör även fortsättningsvis kontinuerligt vidta åtgärder som syftar till ökad effektivitet och produktivitet. Jag bedömer också att Sveriges Radio Förvaltnings AB (SRF), som är dotterbolag till SR, SVT och UR och ansvarar för gemensamma service- och stödfunktioner, skulle kunna ges bättre förutsättningar. Detta skulle man kunna uppnå genom att ge SRF en liten och effektiv styrelse med tydlig koppling till public service-företagens styrelser. Förvaltningsstiftelsen bör fungera som valberedning och ta initiativ till att tillsammans med public service-företagen revidera bolagsordningen för SRF.

Jag föreslår att Förvaltningsstiftelsen ska utse ordförande och samtliga valda ledamöter i public service-företagens styrelser. De valda suppleanterna ska avskaffas och ersättas med ledamöter. Det är min bedömning att Förvaltningsstiftelsen vid sidan av avkastningen från stiftelsekapitalet också bör kunna finansieras via koncernbidrag. Förvaltningsstiftelsen bör på ett övergripande plan ta ett ökat ägaransvar. Jag bedömer därför att det är till Förvaltningsstiftelsen som public service-företagen en gång per år bör redovisa hur det utökade samarbetet inom olika områden framskrider. *Kapitel 4* behandlar organisations-, samverkans- och effektiviseringsfrågor.

Direktiven slår fast att finansieringen av public service har stor betydelse för hur verksamheten kan bedrivas. Det understryks att betalningsbördan måste bäras solidariskt och att det finns en hög grad av acceptans för finansieringssättet hos allmänheten. I överensstämmelse med direktiven har utgångspunkten varit den nuvarande TV-avgiften, men jag har också analyserat andra alternativ.

Den nuvarande TV-avgiften föreslår jag ska vara kvar men byta namn till public service-avgift. Ett namnbyte tydliggör att avgiftsmedlen finansierar hela public service-verksamheten, inklusive radion. Innehav av TV-mottagare ska även i fortsättningen utgöra grund för avgiftsskyldighet. Public service-avgiften ska höjas med 2 procent om året och storleken på avgiften ska bestämmas för hela tillståndsperioden. Detta gör det möjligt för public service-företagen att planera sin verksamhet långsiktigt.

Public service-avgiften ska vara en betalning för rätten att ta del av utsändningarna från SVT, SR och UR och den har därmed karaktären av en avgift, enligt min bedömning. Jag föreslår också att TV-mottagare i lagen definieras som ”en sådan teknisk utrustning som *kan* ta emot utsändning eller vidareutsändning av TV-program”. Den nuvarande definitionen lyder ”som är *avsedd* att ta emot”, men jag anser att funktionen är viktigare än avsikten. I övrigt ser jag ingen anledning att ändra på det apparatbegrepp som infördes den 1 januari 2007. Se vidare *avsnitt 5.1*.

I dag går TV-avgiftsmedlen till ett konto i Riksgälden och riksdagen beslutar hur mycket pengar public service-företagen ska få. Jag föreslår, i linje med vad den särskilde utredaren Ulf Larsson föreslog 2005, att pengarna istället ska gå direkt till public service-företagen. Nuvarande finansieringsmodell gör public service-företagen alltför myndighetslika eftersom de varje år måste lämna in budgetunderlag och riksdagen beslutar om medelstildelning; för att få anslaget ställer regeringen vissa villkor. Genom att slussa pengarna direkt till public service-företagen försvinner budgetunderlag och anslagsvillkor och storleken på de medel som public service-företagen kan förfoga över är direkt beroende av hur mycket avgiftsmedel som flyter in. Om betalningsviljan ökar kommer medlen att öka och tvärt om. Detta kallas fortsättningsvis för direktfinansiering och det medför en rad konsekvenser.

Eftersom pengarna inte ska gå via Riksgälden kan det så kallade rundradiokontot i Riksgälden avvecklas. Jag föreslår att det eventuella ackumulerade överskott som finns på kontot den 31 december 2009 ska föras över till Förvaltningsstiftelsen och användas för att öka det egna kapitalet i public service-företagen. När det gäller ytterligare åtgärder för att öka det egna kapitalet anser jag att det är en fråga för Förvaltningsstiftelsen.

Även det så kallade distributionskontot bör avvecklas i samband med att direktfinansiering införs. Kontot skapades för att utjämna de höga kostnader som SVT och UR fick för sin parallellsändning i och med övergången från analog till digital TV. Man lånade helt enkelt av framtida avgiftsmedel och enligt betalningsplanen ska underskottet vara reglerat 2013. Jag har emellertid erfarit att det är fullt möjligt att forcera

denna plan och reglera underskottet under nuvarande tillståndsperiod. Jag anser därför att riksdag och regering bör höja avgiften för nästa år på ett sådant sätt att skulden kan regleras före 2010.

Direktfinansiering innebär som nämnts att anslaget försvinner och vad som tidigare betraktats som näringsbidrag i skattehänseende i framtiden ska behandlas som ”vanliga” intäkter. Detta får konsekvenser för public service-företagen som tidigare använt sig av så kallat medelsavstående för att exempelvis finansiera verksamhet som bedrivs i dotterföretagen. Vid direktfinansiering kommer Radiotjänst i Kiruna AB (RIKAB) och SRF istället att fakturera public service-företagen för sina tjänster.

Även Granskningsnämnden för radio och TV har till stor del finansierats av TV-avgiften. Jag anser emellertid att det är olämpligt vid direktfinansiering och föreslår därför att Granskningsnämnden helt ska finansieras över statsbudgeten. Det innebär med 2008 års siffror en ökad utgift för statsbudgeten med 7,2 miljoner kronor.

Jag bedömer att public service-avgiften kommer att bli föremål för mervärdesskatt när direktfinansiering införs eftersom verksamheten inte längre kan sägas vara undantagen enligt mervärdesskattedirektivet (EG-rätten) och mervärdesskattelagen (EG-direktivets motsvarighet i nationell rätt). Eftersom jag bedömer att mervärdesskatteplikten är den enskilt viktigaste frågan för ett effektivt och rationellt resursutnyttjande för public service-företagen är denna konsekvens önskvärd. Det finns en rad fördelar med att införa mervärdesskatt på public service-avgiften. Den externa produktionen av program likställs i mervärdesskattehänseende med den interna produktionen, samarbete mellan företagen underlättas, tveksamheter om avdragsrätt när det gäller inköp som både kan användas i sidoverksamheten (där avdrag kan göras) och i kärnverksamheten (där avdrag inte kan göras) försvinner, tolkningssvårigheter om vilken skattesats som ska gälla för vissa inköp försvinner, kostnadsjämförelser underlättas liksom att lägga kommersiell sidoverksamhet i separata bolag. Direktfinansiering och dess konsekvenser, inklusive mervärdesskattebeläggningen, berörs i *avsnitten 5.2, 5.3 och 5.4*.

Tre skattesatser tillämpas i dag i Sverige enligt mervärdesskattelagen. Det är normalskattesatsen 25 procent och de två reducerade skattesatserna 12 och 6 procent. Jag har analyserat effekterna av att belägga public service-avgiften med i tur och ordning 25, 12 och 6 procent mervärdesskatt. En mervärdesskattebeläggning av avgiften kan antingen göras genom att mervärdesskatten ryms inom nuvarande avgiftsnivå, eller genom att avgiften höjs med en viss procent och mervärdesskatten utgör del av den nya avgiften.

Om avgiften beläggs med 25 procent mervärdesskatt och beläggningen inte ska innebära en höjd public service-avgift innebär det att public service-företagen förlorar 20 procent av sina disponibla medel i utgående mervärdesskatt. De har emellertid en ingående mervärdesskatt på sina inköp till verksamheten som ska avräknas från den utgående mervärdesskatten och den totala förlusten blir därför ca 830 miljoner kronor. Om public service-företagens disponibla medel istället ska hållas konstanta jämfört med en situation utan mervärdesskattebeläggning så måste public service-avgiften höjas med ca 15 procent.

Jag anser inte att public service-avgiften bör höjas med 15 procent och har därför undersökt om det är möjligt att skapa ett statsanslag som

täcker medelsbortfallet. Ett sådant anslag skulle vara neutralt för statskassan och konstrueras på ett sådant sätt att mervärdesskatteeffekterna neutraliseras. Anslaget skulle innebära en blandfinansiering för företagen, både avgiftsmedel och statsanslag, men skulle enligt min bedömning inte påverka företagens avdragsrätt. Konstruktionen torde även vara förenlig med Europeiska kommissionens meddelande om tillämpningen av reglerna om statligt stöd på radio och TV i allmänhetens tjänst eftersom avgiftsfinansiering av public service redan i dag räknas som statligt stöd.

Om avgiften istället beläggs med 12 procent mervärdesskatt blir public service-företagens medelsbortfall ca 200 miljoner kronor vid en bibehållen avgiftsnivå. Ska företagens disponibla medel hållas konstanta måste avgiften höjas med ca 5 procent. Att belägga enbart public service-avgiften med 12 procent mervärdesskatt skulle emellertid kunna innebära en konkurrenssnedvridning i förhållande till betal-TV. Det står i strid med utgångspunkten för EG:s mervärdesskattedirektiv som bygger på skatteneutralitetsprincipen. För att undvika en sådan konkurrenssnedvridning skulle det vara möjligt att sänka mervärdesskatten på motsvarande betal-TV-tjänster. Det skulle innebära en förlust för staten.

Även en mervärdesskattebeläggning med 6 procent skulle kunna få sådana konkurrenssnedvridande effekter. En skattesats om 6 procent skulle även medföra att public service-företagen fick ett positivt netto vid en mervärdesskattebeläggning. Enligt principerna för det gemensamma mervärdesskattesystemet inom EU får inte en reducerad skattesats bestämmas så att mervärdesskattenettot blir positivt för företagen och staten tvingas betala tillbaka. Därför är det tveksamt om en skattesats på 6 procent är förenlig med EG-rätten.

Min bedömning är att det är möjligt att belägga public service-avgiften med normalskattesatsen 25 procent och konstruera ett anslag för att kompensera företagen för medelsbortfallet. Det är också möjligt att belägga avgiften med 12 procent mervärdesskatt, vilket ur ett kulturpolitiskt perspektiv vore att föredra eftersom det stärker oberoendet. Eftersom 25 procent är normalskattesatsen som tillämpas för radio- och TV-utsändningar föreslår jag emellertid att public service-avgiften ska beläggas med 25 procent mervärdesskatt. Jag bedömer att det mot bakgrund av EG-rätten inte torde vara möjligt att belägga public service-avgiften med 6 procent mervärdesskatt. Denna analys återfinns i *avsnitt 5.5*.

I *avsnitt 5.6* diskuteras övriga avgiftsfrågor. Jag föreslår inledningsvis att de som nu omfattas av begränsningsregeln, dvs. bland annat företag och statliga myndigheter, endast ska betala en avgift för samtliga TV-mottagare som de innehar. Det är min bedömning att denna regelförenkling för företagen kan öka betalningsviljan.

Jag bedömer att RIKAB:s praxis när det gäller avgiftsbefrielse inte bör anges i lag. Huvudregeln i lagen är att alla som innehar TV-mottagare ska betala avgift. Den praxis som utvecklats när det gäller avgiftsbefrielse grundar sig på boendeform. Att lagfästa denna praxis skulle kunna innebära att ekonomiskt svaga grupper i vissa typer av boende blir avgiftspliktiga medan ekonomiskt starka grupper i andra typer av boende har möjlighet att få avgiftsbefrielse, vilket inte verkar

rättvist. Om huvudprincipen ska frångås måste syftet och konsekvenserna klargöras tydligare.

Av integritetsskäl bör RIKAB inte få tillgång till lägenhetsregistret, Skatteverkets folkbokföringsdatabas eller uppgifter om sambeskattade enligt min bedömning. Betal-TV-operatörerna bör inte heller åläggas att rapportera uppgifter ur sina kundregister. En sådan rapportering skulle visserligen kunna underlätta uppbörden av public service-avgiften eftersom det skulle vara möjligt att jämföra registren med RIKAB:s register på dem som betalar public service-avgift. Det är emellertid inte säkert att uppgifterna skulle kunna skyddas, vilket skulle kunna vara negativt för betal-TV-operatörerna vars register utgör en värdefull tillgång. Det kan också ifrågasättas om det är rimligt konkurrenterna till public service ska åläggas att underlätta uppbörden av public service-avgiften.

TV-avgiften har varit föremål för kritik från flera håll. Det är emellertid inte oproblematiskt att ta bort vare sig avgiften eller kopplingen till innehav av apparat. Jag har undersökt om det skulle vara möjligt att ersätta den nuvarande avgiften med en strikt individuell avgift. Skälet skulle vara att public service är till nytta för alla medborgare och alla bör därför vara med och betala. En strikt individuell avgift skulle möjligen också kunna uppbäras via Skatteverket. Som framgår av analysen i *avsnitt 5.7* är det emellertid förenat med betydande administration och kostnader att ta in avgiften via Skatteverket. Om en mervärdesskattebeläggning ska vara möjlig måste nämligen avgiften vara ett fast belopp, vilket särskiljer den från begravningsavgiften som är procentuell i förhållande till inkomsten. Det är också viktigt att avgiftsskyldigheten kopplas till innehav av apparat för att avgiften även i fortsättningen ska anses utgöra en avgift och inte en skatt. Det förefaller emellertid mindre lämpligt att låta Skatteverket sköta den typ av kontrollverksamhet som RIKAB sköter i dag.

Jag har också övervägt möjligheten att finansiera public service via statsbudgeten. En finansiering över statsbudgeten innebär att public service-företagen knyts närmare till staten samt att statsbudgeten belastas med knappt 7 miljarder kronor. Eftersom jag anser att mervärdesskattebeläggningsen är central kan jag emellertid konstatera att en finansiering över statsbudgeten inte är möjlig.

I *avsnitt 5.8* behandlas sponsring. Den sponsring som regleras i radio- och TV-lagen brukas delas upp i direkt sponsring och indirekt sponsring. Det är bara SVT som har möjlighet till sponsring av sändningar från sportevenemang. SR och SVT har möjlighet att till sponsring av sändningar som innebär utsändning av en allmän sammankomst eller offentlig tillställning där SR eller SVT är arrangör under förutsättning att det är ett arrangemang inom ramen för ett åtagande gentemot Europeiska Radiounionen (EBU) eller ett arrangemang av liknande betydelse samt att programmet direktsänds till flera länder. Slutligen har SR, SVT och UR möjlighet att sända så kallat indirekt sponsrade sändningar. Det kan röra sig om inköp av en sändningsrätt där programmet fått eller senare får bidrag från en utomstående, eller en samproduktion där någon annan fått bidrag av utomstående, eller till sist sändning av ett program som framställts i ett annat land inom ramen för ett åtagande gentemot EBU där utomstående har lämnat bidrag.

Jag kan konstatera att bruket av begreppet indirekt sponsring är i enlighet med radio- och TV-lagen. Eftersom den allmänna förståelsen av sponsring emellertid är att det rör sig om ett affärsmässigt samarbete som är till ömsesidig nytta för båda parter, leder begreppet tanken fel. Jag bedömer därför att begreppet bör tas bort från sändningstillstånden för public service-företagen och istället ersättas med de beskrivande termer som finns i förarbetena till nuvarande sändningstillstånd.

Riksrevisionen har granskat regleringen av indirekt sponsring för SVT för att få svar på frågan om det finns en fungerande styrning och ett fungerande regelverk. Bedömningen är att restriktionen att inköp av indirekt sponsrade program ska ske till ett marknadsmässigt pris inte tillför något utöver övriga centrala villkor, och regeringen bör därför pröva behovet av den faktiska nyttan av denna specifika restriktion.

Rapporten publicerades den 28 maj 2008 och jag har därför inte haft möjlighet att ta djupare ställning till den. Om regeringen väljer att gå vidare med Riksrevisionens bedömning kommer emellertid de terminologiska problem som jag berört ovan när det gäller indirekt sponsring inte längre vara aktuella.

Direkt sponsrade sändningar syns för tittaren genom att skyltar visas i TV-rutan. Med undantag för den svenska finalen i Eurovisionsschlagerfestivalen förekommer det bara i samband med sportsändningar i SVT. Under 2007 var det ca 50 evenemangssändningar som sponstrades vilket resulterade i sammanlagt över 400 sändningar.

Jag anser att sportsändningar är en viktig del av public service-verksamheten. Därför bör SVT även fortsättningsvis få möjlighet att söka sponsring för sportevenemangssändningar. Jag kan emellertid konstatera att den uttalade riktlinjen hos riksdag och regering om restriktivitet när det gäller sponsring inte efterföljs. Jag föreslår därför att nuvarande regler skärps. Sponsring ska få förekomma i samband med sändningar av maximalt 20 sportevenemang på år, vilket torde kunna medföra att antalet sponsrade sändningar kan minskas till mindre än hälften av den nuvarande nivån.

Uppdragets utformning och uppföljning

Jag föreslår att nästa sändningstillstånd för SR, SVT och UR ska vara sex år och gälla från och med den 1 januari 2010 till och med den 31 december 2015. Jag anser att public service-företagen själva måste få möta de utmaningar som de snabba förändringarna på medieområdet innebär. En sexårig tillståndspano gör detta möjligt.

Public service-företagens verksamhet har under en tid varit uppdelad i kärnverksamhet, kompletterande verksamhet och sidoverksamhet. Public service-företagens kärnverksamhet ska även fortsättningsvis vara att producera och sända radio och TV till allmänheten enligt mitt förslag. Jag bedömer att denna kärnverksamhet inte får förändras i betydande omfattning genom start av nya permanenta programkanaler eller liknande tjänster utan regeringens medgivande.

Jag föreslår att företagen även fortsättningsvis får bedriva kompletterande verksamhet. Denna ska finansieras helt med

avgiftsmedel, ska omfattas av samma riktlinjer som kärnverksamheten och får inte skada kärnverksamheten.

Sidoverksamhet får public service-företagen möjlighet att bedriva i begränsad omfattning enligt mitt förslag. Den ska bära sina egna kostnader, särredovisas och bedrivs på ett konkurrensneutralt vis. Den får inte vara av en sådan omfattning eller karaktär att den kan riskera att inkräkta på kärnverksamheten eller skada varumärket. Jag bedömer slutligen att det finns ett behov av att se över sidoverksamheten inom SVT och hur den ska regleras.

Direktfinansiering medför att anslagsvillkoren försvinner. De bestämmelser som fortfarande ska gälla bör skrivas in i bolagsordningarna med ett undantag som ska skrivas in i lag. I övrigt anser jag att många av bestämmelserna kan tas bort. Vad som ska hända med varje villkor finns redovisat i bilaga 3.

Public service-företagen har enligt sändningstillstånden möjlighet att sinsemellan fördela ansvaret för olika slags insatser för språkliga och etniska minoriteter samt när det gäller program om och för personer med funktionsnedsättning. Jag bedömer att dessa överenskommelser bör sändas till Kulturdepartementet och Granskningsnämnden innan verksamhetsårets början och att ansvarsområden och utveckling klart bör framgå.

Sedan drygt tio år lämnar företagen en årlig public service-redovisning till Kulturdepartementet och Granskningsnämnden. Redovisningen beskriver hur företagen har valt att bedriva sin verksamhet för att uppfylla uppdraget. Jag föreslår att företagen även fortsättningsvis senast den 1 mars varje år ska lämna public service-redovisningar. Företagens revisorer ska granska redovisningarna.

Granskningsnämnden har som huvudsaklig uppgift att granska innehållet i radio- och TV-program i efterhand och bedöma om de står i överensstämmelse med de bestämmelser som gäller. Det görs på eget initiativ eller efter en anmälan från allmänheten. När det gäller public service-verksamheten har Granskningsnämnden emellertid också ett särskilt uppdrag att granska helheten, dvs. om uppdraget har uppfyllts. Jag bedömer att Granskningsnämnden även fortsättningsvis ska bedöma om public service-företagen har uppfyllt uppdraget. Granskningen bör göras med utgångspunkt från radio- och TV-lagen och sändningstillstånden. Om Granskningsnämnden anser att uppdraget inte är uppfyllt bör nämnden motivera varför men inte påtala vilka förändringar som krävs för att uppdraget ska uppfyllas. Alla frågor som har med uppdragets allmänna utformning och uppföljning att göra behandlas i kapitel 6.

Ökad tillgänglighet

I *kapitel 13* och *14* diskuteras tillgängligheten till TV- respektive radiosändningar. Med tillgänglighet menar jag såväl faktisk teknisk distribution på olika plattformar och över geografiskt bestämda områden som hur varje individ har möjlighet att tillgängliggöra sig sändningen genom exempelvis textning av program.

Jag bedömer att det digitala marknätet för TV med sin höga täckning är en viktig infrastruktur för public service. Eftersom SVT också bör få möjlighet att följa och driva den tekniska utvecklingen på TV-området bör SVT:s försök med högupplöst TV (HDTV) få fortsätta för att på sikt kunna göras tillgänglig i en nationell kanal.

Jag bedömer att vidareändningsplikten bör ses över eftersom nuvarande lagstiftning är otydlig och får oönskade konsekvenser.

Digitaliseringen har medfört ökade möjligheter när det gäller att tillgängliggöra sändningarna för personer med funktionsnedsättning. Jag föreslår att alla program på svenska i SVT1, SVT2, Barnkanalen, Kunskapskanalen och SVT24 som är meningsfulla att texta ska textas. Denna textning ska hålla hög kvalitet. Under 2007 textade SVT 68 procent av förstasändningarna i det svenska utbudet i SVT1 och SVT2 samt hela utbudet i Kunskapskanalen, vilket är en ökning jämfört med föregående år. Textning innebär ökad tillgänglighet för många människor och den bör därför prioriteras. Jag delar emellertid SVT:s egen uppfattning att målet om att texta alla program som är meningsfulla att texta kräver ett taligenkänningssystem för direkttextning av hög kvalitet. Det är angeläget att finna en lösning på finansieringen av ett sådant system.

Jag föreslår att SVT och UR ska sända betydligt fler timmar på teckenspråk. Antingen kan teckenspråk vara det språk som talas i programmet eller också kan ett program tolkas till teckenspråk. Jag föreslår också att SVT ska inleda försök med syntolkning under den kommande tillståndspanoroden. Syntolkning är i många fall avgörande för att personer med synskada ska kunna tillgodogöra sig programutbudet i TV. Slutligen anser jag att det är angeläget att arbetet med att förbättra hörbarheten i TV fortsätter.

Hörbarheten i radio är också viktig och jag välkomnar de riktlinjer som tagits fram för att öka tillgängligheten. Digitaliseringen kan också erbjuda nya möjligheter att tillgängliggöra utbudet ytterligare genom bland annat separerat ljud. Digitaliseringen av radio är emellertid inte genomförd. SR har för närvarande i uppdrag att pröva olika tekniker för att nå sina lyssnare. Jag har emellertid efter samtal med de närmast berörda funnit att det nu skulle vara möjligt att föra frågan om ett särskilt digitalt distributionsnät för radio vidare. Det krävs dock en samlad hantering där SR och den kommersiella privata lokalradion är enig på en rad punkter. Ett sådant beslut bör inte kopplas ihop med nedsläckningen av det analoga FM-nätet. Jag bedömer att FM-nätet kommer att vara i drift under lång tid.

I *kapitel 15*, som är det sista kapitlet i betänkandet, diskuteras ny teknik och framför allt Internet. Tillgången till Internet ökar och under 2007 hade 84 procent tillgång till Internet hemma. Åldersgruppen 9–79 år ägnade i genomsnitt 17 procent av sin medietid åt Internet. Jag bedömer att det är nödvändigt att public service-företagen bedriver verksamhet på Internet om de ska kunna utvecklas, behålla sin legitimitet och nå tittarna och lyssnarna. Utbudet på Internet bör utgå ifrån och ha en tydlig koppling till programverksamheten. Utbudet bör också utformas så att så många som möjligt kan tillgodogöra sig tjänster och program. Målsättningen bör vara att textning, talad texttremsa och syntolkning även erbjuds i utbudet på Internet.

Förslag till lag om ändring i lag (1989:41) om finansiering av radio och TV i allmänhetens tjänst

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1989:41) om finansiering av radio och TV i allmänhetens tjänst

dels att 2b och 29 §§ ska upphöra att gälla,

dels att 1–2 a, 3, 5–7, 11–13, 17 och 23 §§ ska ha följande lydelse och att rubrikerna närmast före 7 och 23 §§ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Radio- och TV-verksamhet i allmänhetens tjänst och verksamhet som är direkt anknuten till den *skall* finansieras med en *TV-avgift* enligt denna lag under förutsättning *dels* att sändningstillstånd enligt 2 kap. 2 § *första stycket* radio- och TV-lagen (1996:844) har meddelats den som bedriver sändningsverksamheten, *dels* att tillståndet innehåller ett förbud mot att sända reklam.

1 §¹⁴

Radio- och TV-verksamhet i allmänhetens tjänst och verksamhet som är direkt anknuten till den ska finansieras med en *public service-avgift* enligt denna lag under förutsättning att

1. sändningstillstånd enligt 2 kap. 2 § *första och andra styckena* radio- och TV-lagen (1996:844) har meddelats den som bedriver sändningsverksamheten,

2. tillståndet innehåller ett förbud mot att sända reklam *och*

3. *sändningsverksamhet som är riktad mot Sverige kan tas emot av allmänheten utan villkor om annan betalning än public service-avgiften.*

Public service-avgiften ska tillfalla den som bedriver sådan verksamhet som avses i första stycket och ska utgöra en betalning för rätten att ta del av utsändning som görs i denna verksamhet.

2 §¹⁵

En TV-mottagare är en sådan teknisk utrustning som är avsedd att ta emot utsändning eller vidaresändning av TV-program, *även om utrustningen också kan användas för annat ändamål.*

En TV-mottagare är en sådan teknisk utrustning som *kan* ta emot utsändning eller vidaresändning av TV-program.

¹⁴ Senaste lydelse 2006:1442.

¹⁵ Senaste lydelse 2006:798.

2a §¹⁶

Den som innehar en TV-mottagare skall betala *TV-avgift* till Radiotjänst i Kiruna Aktiebolag (RIKAB).

Den som innehar en TV-mottagare ska betala *public service-avgift* till Radiotjänst i Kiruna Aktiebolag (RIKAB).

2b §¹⁷

För samtliga TV-mottagare som är avsedda att användas i innehavarens hushåll betalas en enda TV-avgift.

En enda avgift betalas också för samtliga TV-mottagare som

1. finns på samma butiks- eller demonstrationsställe för mottagare, eller

2. finns inom samma sjukhus, vårdanstalt eller inrättning av liknande slag, om TV-mottagarna är avsedda att användas av dem som får vård.

3 §

För samtliga TV-mottagare som är avsedda att användas i innehavarens hushåll betalas en enda public service-avgift.

En enda avgift betalas också för samtliga TV-mottagare som

1. finns inom samma sjukhus, vårdanstalt eller inrättning av liknande slag, om TV-mottagarna är avsedda att användas av dem som får vård, eller

För varje påbörjad grupp om tio TV-mottagare betalas en enda TV-avgift, om mottagarna

1. innehas av samma statliga myndighet, eller

2. innehas av samma avgiftsskyldig och används antingen

a) i hotell- eller pensionatsrörelse eller

b) annars i anläggningar eller lokaler som är avsedda för annat än bostadsändamål, dock inte

2. innehas av samma statliga myndighet, eller

3. innehas av samma avgiftsskyldig och används antingen

a) i hotell- eller pensionatsrörelse eller

b) annars i anläggningar eller lokaler som är avsedda för annat än bostadsändamål, eller

¹⁶ Senaste lydelse 2006:798.

¹⁷ Senaste lydelse 2006:798.

lokaler som avses i 2 § andra stycket, eller

c) i fortskaffningsmedel som är avsedda för yrkesmässig trafik.

c) i fortskaffningsmedel som är avsedda för yrkesmässig trafik.

Bilaga 2

5 §¹⁸

Skyldighet att betala *TV-avgift* finns inte vid innehav av TV-mottagare som finns i anläggningar eller lokaler som är avsedda för annat än bostadsändamål eller i fortskaffningsmedel, om mottagaren på grund av en särskilt vidtagen åtgärd inte kan användas för att ta emot TV-program.

Skyldighet att betala *public service-avgift* finns inte vid innehav av TV-mottagare som finns i anläggningar eller lokaler som är avsedda för annat än bostadsändamål eller i fortskaffningsmedel, om mottagaren på grund av en särskilt vidtagen åtgärd inte kan användas för att ta emot TV-program.

6 §¹⁹

TV-avgift betalas inte för TV-mottagare som

1. innehas av någon som är anställd vid en utländsk beskickning eller ett karriärkonsulat, om det har beslutats av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att avgift inte *skall* betalas för mottagaren,

2. har förts in i riket för tillfälligt bruk och är tullfri,

3. innehas på prov under högst 15 dagar, eller

4. är varaktigt undanställd eller obrukbar såvitt gäller tid efter det att förhållandet har anmälts till RIKAB av den avgiftsskyldige.

Public service-avgift betalas inte för TV-mottagare som

1. innehas av någon som är anställd vid en utländsk beskickning eller ett karriärkonsulat, om det har beslutats av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att avgift inte *ska* betalas för mottagaren,

2. har förts in i riket för tillfälligt bruk och är tullfri,

3. innehas på prov under högst 15 dagar, eller

4. är varaktigt undanställd eller obrukbar såvitt gäller tid efter det att förhållandet har anmälts till RIKAB av den avgiftsskyldige.

TV-avgiftens storlek m.m.

Public service-avgiftens storlek m.m.

TV-avgiften är 2 032 kronor för ett år. Den ska betalas i fyra poster om 508 kronor.

7 §²⁰

Public service-avgiften uppgår till xxxx kronor för år 2010, xxxx kronor för år 2011, xxxx kronor för år 2012, xxxx kronor för år 2013, xxxx kronor för år 2014 och

¹⁸ Senaste lydelse 2006:798.

¹⁹ Senaste lydelse 2006:798.

²⁰ Senaste lydelse 2007:1332.

Varje post avser en avgiftsperiod om tre månader och ska betalas senast sista vardagen före avgiftsperiodens början.

För innehav av TV-mottagare under tiden före den första avgiftsperioden ska avgiften betalas med så stort belopp i förhållande till årsavgiften som motsvarar innehavstiden. Beloppet avrundas nedåt till jämnt antal kronor.

11 §²¹

TV-avgift skall betalas till dess att den avgiftsskyldige har anmält att hans eller hennes avgiftspliktiga innehav har upphört och anmälan har kommit in till RIKAB.

Om den avgiftsskyldige avlider upphör avgiftsskyldigheten per dödsdagen, om en anmälan som avses i första stycket kommer in till RIKAB inom tre månader från denna dag.

TV-avgift som avser tiden efter det att avgiftsskyldigheten har upphört enligt första eller andra stycket skall betalas tillbaka till den avgiftsskyldige eller dödsboet. Om beloppet är lägre än 150 kr, betalas det dock inte tillbaka.

Public service-avgift ska betalas till dess att den avgiftsskyldige har anmält att hans eller hennes avgiftspliktiga innehav har upphört och anmälan har kommit in till RIKAB.

Om den avgiftsskyldige avlider upphör avgiftsskyldigheten per dödsdagen, om en anmälan som avses i första stycket kommer in till RIKAB inom tre månader från denna dag.

Public service-avgift som avser tiden efter det att avgiftsskyldigheten har upphört enligt första eller andra stycket ska betalas tillbaka till den avgiftsskyldige eller dödsboet. Om beloppet är lägre än 150 kr, betalas det dock inte tillbaka.

12 §²²

Om en *TV-avgift* inte betalas inom föreskriven tid, skall RIKAB sända en påminnelse till den avgiftsskyldige med uppmaning att betala inom den tid som RIKAB bestämmer. För påminnelsen skall den avgiftsskyldige inom samma tid betala en påminnelseavgift med belopp som regeringen föreskriver.

Om en *public service-avgift* inte betalas inom föreskriven tid, ska RIKAB sända en påminnelse till den avgiftsskyldige med uppmaning att betala inom den tid som RIKAB bestämmer. För påminnelsen ska den avgiftsskyldige inom samma tid betala en påminnelseavgift med belopp som regeringen föreskriver.

13 §²³

Om en *TV-avgift* inte betalas inom den tid som har satts ut i påminnelsen, skall den avgiftsskyldige också betala en

Om en *public service-avgift* inte betalas inom den tid som har satts ut i påminnelsen, ska den avgiftsskyldige också betala en

²¹ Senaste lydelse 2006:798.

²² Senaste lydelse 2006:798.

²³ Senaste lydelse 2006:798.

tilläggsavgift inom den tid som RIKAB bestämmer. Tilläggsavgiften är 40 procent av avgiftsposten för perioden. Beloppet avrundas nedåt till jämnt antal kronor.

tilläggsavgift inom den tid som RIKAB bestämmer. Tilläggsavgiften är 40 procent av avgiftsposten för perioden. Beloppet avrundas nedåt till jämnt antal kronor.

17 §²⁴

RIKAB:s beslut om påförande av avgifter enligt denna lag ska anses som beslut av förvaltningsmyndighet och får verkställas, om avgiften är obetald och förfallen till betalning. Verkställighet får ske även om avgiftsbeslutet har begärts omprövat eller omprövningsbeslutet har blivit överklagat. Avser beslutet *TV-avgift*, krävs dock att RIKAB har sänt en påminnelse enligt 12 §.

RIKAB:s beslut om påförande av avgifter enligt denna lag ska anses som beslut av förvaltningsmyndighet och får verkställas, om avgiften är obetald och förfallen till betalning. Verkställighet får ske även om avgiftsbeslutet har begärts omprövat eller omprövningsbeslutet har blivit överklagat. Avser beslutet *public service-avgift*, krävs dock att RIKAB har sänt en påminnelse enligt 12 §.

Uttagande av avgift handläggs allmänt mål.

hos kronofogdemyndigheten som

Ändring av TV-avgiftens storlek

Ändring av public service-avgiftens storlek

23 §²⁵

Skall TV-avgiften på grund av en ändring i denna lag betalas med ett annat belopp än tidigare, skall avgiftsposten för en period som löper när ändringen träder i kraft beräknas enligt den tidigare *TV-avgiften* för tiden före ikraftträdandet och enligt den nya avgiften för tiden efter ikraftträdandet. Beloppet avrundas nedåt till jämnt antal kronor.

Ska public service-avgiften på grund av en ändring i denna lag betalas med ett annat belopp än tidigare, ska avgiftsposten för en period som löper när ändringen träder i kraft beräknas enligt den tidigare *public service-avgiften* för tiden före ikraftträdandet och enligt den nya avgiften för tiden efter ikraftträdandet. Beloppet avrundas nedåt till jämnt antal kronor.

RIKAB *skall* inte ändra *TV-avgiften* enligt första stycket, om den avgiftsskyldige före avgiftsperiodens utgång har anmält att hans eller hennes innehav av TV-mottagaren har

RIKAB *ska* inte ändra *public service-avgiften* enligt första stycket, om den avgiftsskyldige före avgiftsperiodens utgång har anmält att hans eller hennes innehav av TV-mottagaren har

²⁴ Senaste lydelse 2006:798.

²⁵ Senaste lydelse 2006:798.

upphört.

upphört.

Bilaga 2

29 §

De avgiftsbelopp som RIKAB tar emot skall minst månadsvis föras över till Riksgäldskontoret. Medlen skall omedelbart placeras på räntebärande räkning där.

RIKAB svarar för förvaltningen av medlen.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2010.

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 2 § och 8 kap. 1 § radio- och TV-lagen (1996:844) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

2 §¹

Tillstånd att sända TV-program meddelas av regeringen, om sändningsverksamheten finansieras med *TV-avgiften* enligt lagen (1989:41) om finansiering av radio och TV i allmänhetens tjänst, och av Radio- och TV-verket i övriga fall.

Tillstånd att till hela landet eller till utlandet sända ljudradioprogram meddelas av regeringen. Regeringen meddelar också tillstånd att sända lokal digital ljudradio.

Tillstånd att sända närradio enligt 4 kap. och lokalradio enligt 5 kap. meddelas av Radio- och TV-verket.

Radio- och TV-verket får vidare meddela tillstånd att under en begränsad tid om högst två veckor sända ljudradioprogram som inte är närradio eller lokalradio. Verket får förena ett sådant tillstånd med villkor enligt 3 kap. 7–9 §§ samt besluta att föreskrifterna i 6 och 7 kap. inte ska tillämpas på sändningar som sker med stöd av ett sådant tillstånd.

Om det finns särskilda skäl får regeringen meddela tillstånd att sända ljudradioprogram i lokala sändningar som inte uppfyller kraven för närradio eller lokalradio.

8 kap.

1 §²

Var och en som äger eller på annat sätt förfogar över ett elektroniskt kommunikationsnät som används för överföring av TV-sändningar till allmänheten genom tråd ska, om ett betydande antal hushåll som är anslutna till nätet använder det som sitt huvudsakliga medel för att ta emot TV-sändningar, se till att de boende i de anslutna hushållen kan ta emot TV-sändningar som sker med tillstånd av regeringen och som kan tas emot i området utan villkor om särskild betalning. Skyldigheten gäller endast för TV-sändningar för vilka sändningstillståndet har förenats med krav på opartiskhet och saklighet samt ett villkor om ett mångsidigt programutbud där det ska ingå nyheter. En sådan sändningsplikt gäller endast om förutsättningarna för vidareändring enligt lagen (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk är uppfyllda.

¹ Senaste lydelse 2007:1289.

² Senaste lydelse 2007:1333.

TV-sändningar enligt första stycket ska kunna tas emot på ett tillfredsställande sätt och utan kostnad för själva mottagningen.

Sändningsplikten enligt första stycket gäller även TV-sändningar som en tillståndshavare genomför för att uppfylla skyldigheten att sända till hela landet eller till delar av landet, men där sättet att sända inte kräver regeringens tillstånd.

Sändningsplikten enligt första stycket omfattar inte fler än fyra programtjänster som sänds samtidigt av tillståndshavare vars verksamhet finansieras genom *TV-avgifter* enligt lagen (1989:41) om finansiering av radio och TV i allmänhetens tjänst.

Sändningsplikten enligt första stycket omfattar inte fler än fyra programtjänster som sänds samtidigt av tillståndshavare vars verksamhet finansieras genom *public service-avgifter* enligt lagen (1989:41) om finansiering av radio och TV i allmänhetens tjänst.

I nät där TV-sändningar sker med både analog och digital teknik ska vidareändning ske med analog teknik av minst två programtjänster som avses i fjärde stycket, om de sänds eller har sänts ut med analog teknik. I övrigt får vidareändning ske med digital teknik.

Sändningsplikten enligt första stycket gäller inte för en anläggning där ett begränsat antal TV-program förs fram till abonnenterna genom ett allmänt kommunikationsnät, som består av parkabel av metall, med hjälp av digital teknik.

Sändningsplikten enligt första stycket omfattar inte sändningar som sker med stöd av tillstånd till vidareändning enligt 3 kap. 5 §.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2010.

Härigenom föreskrivs i fråga om sekretesslagen (1980:100)¹
dels att bilagan till sekretesslagen ska ha följande lydelse,
dels att 9 kap. 8 § ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

9 kap.

8 §²

Sekretess gäller hos tillståndsmyndigheten på postområdet och hos myndighet som bedriver postverksamhet för uppgift som angår särskild postförsändelse. Om sekretess inte följer av annan bestämmelse, får dock sådan uppgift lämnas till den som är försändelsens avsändare eller mottagare.

Sekretess gäller hos myndighet som driver televerksamhet för uppgift som angår särskilt telefonsamtal eller annat telemedelande. Om sekretess inte följer av annan bestämmelse, får dock sådan uppgift lämnas till den som har tagit del i telefonsamtalet eller annars är telemeddelandets avsändare eller mottagare eller som innehar apparat som har använts för telemeddelandet.

Sekretess gäller hos myndighet som handhar allmän samfärdsel för uppgift som angår enskilds förbindelse med samfärdselverksamheten och som inte avses i första eller andra stycket, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde lider skada eller men.

Sekretessen hos myndighet som bedriver postverksamhet för uppgift om enskilds adress gäller dock endast, om det kan antas att röjande av uppgiften skulle medföra fara för att någon utsätts för övergrepp eller annat allvarligt men.

Sekretess gäller för uppgift vid särskild sambandstjänst inom totalförsvaret, om uppgiften avser telemedelande som utomstående utväxlar på telenät.

Sekretess gäller i ärenden som avser *TV-avgifter* för uppgift om enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden, om det kan antas att den enskilde eller någon honom närstående lider skada eller men om uppgiften röjs.

Sekretess gäller i ärenden som avser *public service-avgifter* för uppgift om enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden, om det kan antas att den enskilde eller någon honom närstående lider skada eller men om uppgiften röjs.

I fråga om uppgift i allmän handling gäller sekretessen enligt tredje och femte styckena i högst tjugo år.

¹ Lagen omtryckt 1992:1474.

² Senaste lydelse 1996:586.

I enlighet med vad som anges i 1 kap. 8 § ska vad som föreskrivs i tryckfrihetsförordningen om rätt att ta del av handlingar hos myndighet i tillämpliga delar gälla också handlingar hos något av de organ som nämns nedan i den mån handlingarna hör till där angiven verksamhet hos organet. Verksamheten anges i förekommande fall med hänvisning till numret i Svensk författningssamling (SFS) på den författning med stöd av vilken verksamheten har uppdragits åt organet.

Nuvarande lydelse

Organ	Verksamhet
Internationella Handelshögskolan	all verksamhet i Jönköping aktiebolag
Radiotjänst i Kiruna Aktiebolag	ärenden om TV-avgifter (SFS 1989:41)
Kungliga Svenska Aeroklubben	besiktning och tillsyn av luftfartyg samt utfärdande och förnyande av luftvärdighetsbevis (SFS 1957:297)

Föreslagen lydelse

Organ	Verksamhet
Internationella Handelshögskolan	all verksamhet i Jönköping aktiebolag
Radiotjänst i Kiruna Aktiebolag	ärenden om public service-avgifter (SFS 1989:41)
Kungliga Svenska Aeroklubben	besiktning och tillsyn av luftfartyg samt utfärdande och förnyande av luftvärdighetsbevis (SFS 1957:297)

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2010.

³⁰ Senaste lydelse 2007:1339.

Härigenom föreskrivs att 4 kap. 3 § och 8 kap. 7 § socialtjänstlagen (2001:453) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 kap.

3 §

Försörjningsstöd lämnas för skäligena kostnader för

1. livsmedel, kläder och skor, lek och fritid, förbrukningsvaror, hälsa och hygien samt dagstidning, telefon och TV-avgift,

2. boende, hushållsel, arbetsresor, hemförsäkring samt medlemskap i fackförening och arbetslöshetskassa.

Skäligena kostnader enligt första stycket 1 *skall* i enlighet med vad regeringen närmare föreskriver beräknas enligt en för hela riket gällande norm (riksnorm) på grundval av officiella prisundersökningar av olika hushållstypers baskonsumtion. Om det i ett enskilt fall finns särskilda skäl, *skall* socialnämnden dock beräkna dessa kostnader till en högre nivå. Nämnden får också i ett enskilt fall beräkna kostnaderna till en lägre nivå, om det finns särskilda skäl för detta.

Försörjningsstöd lämnas för skäligena kostnader för

1. livsmedel, kläder och skor, lek och fritid, förbrukningsvaror, hälsa och hygien samt dagstidning, telefon och *public service-avgift*,

2. boende, hushållsel, arbetsresor, hemförsäkring samt medlemskap i fackförening och arbetslöshetskassa.

Skäligena kostnader enligt första stycket 1 *ska* i enlighet med vad regeringen närmare föreskriver beräknas enligt en för hela riket gällande norm (riksnorm) på grundval av officiella prisundersökningar av olika hushållstypers baskonsumtion. Om det i ett enskilt fall finns särskilda skäl, *ska* socialnämnden dock beräkna dessa kostnader till en högre nivå. Nämnden får också i ett enskilt fall beräkna kostnaderna till en lägre nivå, om det finns särskilda skäl för detta.

8 kap.

7 §³¹

Kommunen *skall* bestämma den enskildes förbehållsbelopp genom att beräkna den enskildes levnadskostnader, utom boendekostnaden, med ledning av ett minimibelopp.

Boendekostnaden *skall* beräknas för sig och läggas till minimibeloppet. För sådan boendekostnad som anges i 5 § *skall* dock inget förbehåll göras

Kommunen *ska* bestämma den enskildes förbehållsbelopp genom att beräkna den enskildes levnadskostnader, utom boendekostnaden, med ledning av ett minimibelopp.

Boendekostnaden *ska* beräknas för sig och läggas till minimibeloppet. För sådan boendekostnad som anges i 5 § *ska* dock inget förbehåll göras

³¹ Senaste lydelse 2001:847.

Minimibeloppet *skall*, om inte annat följer av 8 §, alltid per månad utgöra lägst en tolfedel av

1. 1,294 gånger prisbasbeloppet för ensamstående, eller

2. 1,084 gånger prisbasbeloppet för var och en av sammanlevande makar och sambor.

Minimibeloppet enligt första stycket skall täcka normalkostnader för livsmedel, kläder, skor, fritid, hygien, dagstidning, telefon, TV-avgift, hemförsäkring, öppen hälso- och sjukvård, tandvård, hushållsel, förbrukningsvaror, resor, möbler, husgeråd och läkemedel.

Minimibeloppet *ska*, om inte annat följer av 8 §, alltid per månad utgöra lägst en tolfedel av

1. 1,294 gånger prisbasbeloppet för ensamstående, eller

2. 1,084 gånger prisbasbeloppet för var och en av sammanlevande makar och sambor.

Minimibeloppet enligt första stycket ska täcka normalkostnader för livsmedel, kläder, skor, fritid, hygien, dagstidning, telefon, public service-avgift, hemförsäkring, öppen hälso- och sjukvård, tandvård, hushållsel, förbrukningsvaror, resor, möbler, husgeråd och läkemedel.

Förteckning över remissinstanser

Följande remissinstanser har yttrat sig över betänkandet Kontinuitet och förändring (SOU 2008:64).

Riksrevisionen, Kammarrätten i Sundsvall, Länsrätten i Norrbottens län, Krisberedskapsmyndigheten, Statens räddningsverk, Styrelsen för psykologiskt försvar, Handisam, Barnombudsmannen, Riksgäldskontoret, Ekonomistyrningsverket, Skatteverket, Kronofogdemyndigheten, Statskontoret, Myndigheten för skolutveckling, Göteborgs universitet, Stockholms universitet, Mittuniversitetet, Högskolan i Kalmar, Södertörns högskola, Sametinget, Post- och telestyrelsen, Konkurrensverket, Glesbygdsverket, Ungdomsstyrelsen, Konsumentverket, Statens kulturråd, Institutet för språk och folkminnen, Granskningsnämnden för radio och TV, Radio- och TV-verket, Medierådet, Delegationen för romska frågor, Sveriges Radio AB, Sveriges Television AB, Sveriges Utbildningsradio AB, Radiotjänst i Kiruna AB, Förvaltningsstiftelsen för Sveriges Radio AB, Sveriges Television AB och Sveriges Utbildningsradio AB, Teracom AB, Kungliga Operan AB, Copyswede, Folkbildningsförbundet, Stiftelsen Svenska Filminstitutet, Hjälpmedelsinstitutet, Landsorganisationen i Sverige, Svenskt näringsliv, Tjänstemännens centralorganisation, Svenska Journalistförbundet, Sveriges Författarförbund, Sveriges Dramatikerförbund, KLYS (Konstnärliga och Litterära Yrkesutövares Samarbetsnämnd), Oberoende Filmars Förbund, Föreningen Sveriges Filmproducenter, TV-producenterna, Teaterförbundet, Svenska samernas riksförbund, Sámiid Girjecálliid searvi/ Samiskt författarförbund, Svenska Tornedalingars riksförbund, Sverigefinländarnas delegation, Handikappförbundens Samarbetsorgan, Sveriges Dövas Riksförbund, Sveriges Hörselskadades Riksförbund, Synskadades Riksförbund, Riksförbundet för döva, hörselskadade och språkstörda barn, Pensionärernas Riksorganisation, Sveriges Pensionärsförbund, Riksidrottsförbundet, Tidningsutgivarna, Elektronikbranschen, Svenska Stadsnätetsföreningen, IT&Telekomföretagen, TV4 AB, Modern Times Group AB, Kanal 5 AB, Närradios Riksorganisation.

Justitiekanslern, Skolverket, Statens ljud- och bildarkiv, Sveriges akademikers centralorganisation och Sveriges kommuner och landsting har förklarat att de inte har några synpunkter eller att de avstår från att lämna synpunkter.

Därutöver har yttranden inkommit från Carl. G. Friedner, Studieförbundet, Vuxenskolan, Unionen, Rörelsefolkskolornas intresseorganisation, Timbro, Folkbildningsrådet, Sveriges Kristna Råd och Romska Delegationen.